

Redakcia:

šéfredaktor prof. Andrej Kuric
tel.: 031 503 311

e-mail: andrija.kuric@os.t-com.hr
zástupkyňa šéfredaktora prof. Božena Dasovićová

Jazyková úprava
prof. Ján Širka
prof. Božena Dasovićová

Tajomníčka Branka Baksová

Graficko-technická úprava
R. a S. Hohoš

Dopisovatelia:

dipl. ing. Josip Kreičik
Marica Tisaj

prof. Zdenka Uzel
Vjera Baksa

Boženka Čermák
prof. Samir Slivka

Andela Majdiš
Anica Popović

Margjita Rekić-Grolmusová
Zlatko Jevak

dipl. ing. Branko Prišč
A.M. Kuric

Olgica Služek
Nikola Čiš

Barbara Čuha
prof. Pavel Treger

Adresa redakcie a vydavateľ:

Savez Slovaka – Zväz Slovákov
Braće Radića 68 (PP 39)
HR-31500 NAŠICE
Telefón/fax: +385(0)31 613 433
E-mail: savez-slovaka@os.htnet.hr
www.savez-slovaka.hr

Tlač: TISAK tiskara i
knjigovežnica Našice d.o.o.
Kralja Tomislava 4, Našice
Telefón: +385(0)31 613 354

Periodicita a náklad:

Mesačník, 750 výtlačkov

Bankový-účet:

2500009-1102027880
HYPO ALPE-ADRIA BANK d.d. Osijek
(Pobočka Našice)

Titulná strana:

Kultúrny dom v Jurjevci a speváčky MS Jurjevec,
A. M. Kuric

Registrácia:

ISSN 1330-0512

Tiskovina **PRAMEN** je finansijski pomagana iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, putem Savjeta za nacionalne manjine za 2012. godinu.

Pojedini članci izražavaju osobna mišljenja i poglede autora i ne moraju nužno biti u skladu s mišljenjima i stavovima redakcije i izdavača. Redakcija zadržava pravo izmjene tekstova ili dijelova teksta. Slike se po želji vraćaju.

Advent

Obdobie adventu je zaujímavým obdobím. Predvianočné pranostiky o advente hovoria: Ak je počas prvého adventného týždňa mrazivo, zima potrvá až 18 týždňov. Keď advent odmení záhrady inovat'ou, o rok nás odmení bohatou úrodou.

História

Začiatok adventnej tradície siaha do 4. storočia, keď veriaci v Španielsku a v Ríme zaviedli trojtýždňovú predvianočnú prípravu. Platil zákaz usporadúvať hlučné zábavy a niekde zaviedli aj prísny pôst. Cirkevní otcovia neskôr rozhodli, že príprava na narodenie Mesiáša bude trvať 4 *adventné nedele*. Štyri týždne mali symbolizovať 4000 rokov, na ktoré

sa v tom čase odhadovala história ľudstva pred Kristom.

Adventné kalendáre sa zrodili v 19. storočí v Nemecku.

Prvý tlačený exemplár s 24 veršíkmi a obrázkami vytlačilo v roku 1908 vydavateľstvo Reichhold & Lang. Nemal síce otváracie okienka, ale obrázky sa dali vystrihovať a lepiť. Až o pár desaťročí neskôr sa ujali aj známe čokoládové kalendáre.

Prvý *adventný veniec* vyrobil v roku 1839 hamburský kňaz Johann H. Wichern, ktorý si zobral na výchovu chudobné deti. Tie sa nevedeli dočkať Vianoc. Kňaz si poradil svojsky – zobral koleso zo starého voza a vyrobil veľký drevený veniec s 24 sviečkami. Dvadsať tenších predstavovalo všedné dni a štyri hrubšie znázorňovali 4 adventné nedele. *Adventné vence* sa zvyknú zdobit' fialovou farbou a tiež ružovou.

(A. M. Kuric)

BETLEHEMSKÉ SVETLO

Blíži sa adventné obdobie a s ním aj Vianoce. Už sme si akosi zvykli, že bezprostredne blízko pred Vianocami nám zaklopú alebo zazvonia na dvere miništranti alebo mladí skauti, aby nám ponúkli svetlo z Betlehema. Aj malé deti dnes vedia, že betlehemské svetielko je tá sviečka, čo na Vianoce horí celú noc niekde pri okne, ďaleko od ich dosahu.

Malým deťom pri tomto slovíčku však hneď zažiaria očka, lebo v ich fantázii sa oživia všetky krásne spomienky na vianočné darčeky a v ich mysli sa vynoria ozdobené stromčeky, osvetlené výklady a obchodné centrá plné lákavého tovaru. V dnešnej dobe vo vianočnom čase svetielkujú dokonca celé paláce. Betlehemské svetlo má však oveľa staršie historické pozadie a hlbší duchovný význam a rozmer. Podľa istej legendy, údajne na výzvu pápeža Urbana II., vydala sa z Florencie mladá skupina rytierov na cestu do Jeruzalema. Svätá zem sa v tom čase nachádzala pod islamskou nadvládou, a tak sa títo mladí rytieri vydali na cestu, aby oslobodili krajinu a sväté miesta, skade chodil a kde sa narodil Ježiško. Boje však boli ťažké, kruté a krvavé, a tak títo mladí rytieri urobili sľub, že ak prežijú a ak sa vrátia domov živí a zdraví, že prinesú do svojho mesta Florencie plamienok svetla z Betlehema, ako symbol nádeje a pokoja pre obyvateľov svojho mesta. V roku 1099 tesne pred Vianocami po troch rokoch ťaž-

kých a vyčerpávajúcich bojov sa títo rytieri vrátili domov s plamienkom svetla, ktoré niesli so sebou až z Betlehema. Toto svetlo bolo umiestnené v mestskej katedrále, odkiaľ si ho veriaci so sviečkami a kahancami niesli potom do svojich príbytkov. Toľkoto hovorí legenda. Pojem či slovo „Betlehemske svetlo“ (terminus technicus), o ktorom tu budeme teraz hovoriť, je vianočná akcia, ktorá sa zrodila v roku 1986 v Hornorakúskom TV štúdiu a ktorá sa v krátkom čase rýchlo ujala a rozšírila do viac ako 30 európskych štátov i mimo Európy. V rámci TV vysielania programu Licht ins Dunkel (Svetlo vo tme) výtvarná umelkyňa pani Ada Brandstetter prišla s ideou priniesť do štúdia svetielko ako symbol pokoja a reťazovo ho rozdať a roznieť do každej rodiny. Toto svetielko pokoja a nádeje, priamo z Betlehema, z miesta narodenia Ježiša Krista, malo v predvianočnom čase priniesť jedno z vybraných detí z Horného Rakúska, pretože sa tam táto idea aj zrodila. A tak začiatkom decembra jedno dieťa z Horného Rakúska, vybrané spomedzi viacerých detí pre jeho mimoriadnu odvalu a zásluhy, zapáli svetielko priamo v Betleheme, na mieste narodenia Je-

žiša Krista. Toto svetielko, v špeciálne upravenej lampe, potom letí lietadlom do Linzu. V Linzi na letisku privítajú dieťa, ktoré nesie svetlo z Betlehema, a po bohoslužobných obradoch svetlo uschovajú a strážia, aby ho potom na poslednú adventnú nedeľu rozniesli po celom Rakúsku. Od roku 1989 toto betlehemske svetielko roznášajú skautské organizácie do všetkých miest a dedínok Rakúska a od roku 1991 Betlehemske svetlo viedenski skauti zanesú až na hranice susedných štátov, kde si toto svetlo z Betlehema preberú ďalšie lokálne skautské organizácie, aby ho rozniesli do každého mesta a do každej osady vo svojej krajine. Od roku 1993 aj susedné Bavorsko sa ujalo tejto peknej a vznešenej myšlienky a zorganizovalo akciu pod menom Sternstunde (Hviezdna hodina, ktorá má vianočné podfarbenie). Betlehemske svetlo cestuje vlakom z Viedne do Bavorska, odkiaľ ho v rámci už spomínanej akcie Sternstunde bleskovo roznesú do 100 miest po celom Nemecku a odtiaľto zasa nemeckí skauti roznášajú Betlehemske svetlo do všetkých dedínok a na odľahlé miesta. 24. decembra, teda na Štedrý večer, Betlehemske svetlo v Rakúsku i v Nemecku horí vo všetkých

kostoloch, na všetkých železničných staniaciach, v nemocniciach, v ústavoch pre starých, na záchranných službách a policajných staniaciach, kde si každá rodina môže prísť zažať a odnieť domov toto svetlo pokoja, lásky a nádeje. V rakúskych televíznych a rozhlasových štúdiách Betlehemske svetlo sa stalo neodlučiteľným symbolom pokoja a lásky, tak ako aj vianočný stromček.

Chcel by som na tomto mieste spomenúť ešte jeden príbeh, ktorý vlastne predchádzal všetky doposiaľ uvedené skutočnosti, akcie a idey. Bol to príhovor pápeža Jána XXIII. v predvečer Vianoc jeho pontifikátu.

Pápež Ján XXIII. vo svojom predvianočnom príhovore k veriacim, prítomným na Námestí sv. Petra vrele odporúčal, aby všetci prítomní, i tí čo ho počúvali na vlnách rádia a na obrazovkách televízie, keď sa vrátia domov, aby večer zapálili sviečku a dali ju do okna svojho príbytku. Toto malé svetielko malo symbolizovať pokoj, nádej a lásku k novonarodenému Ježiškovi, narodenému v jaslách v Betleheme, ako aj pokoj a lásku ku všetkým ľuďom dobrej vôle.

(Pripravil: M. Kaňa, A. M. Kuric)

Chorvátski generáli na slobode

Medzinárodný trestný tribunál OSN pre bývalú Juhosláviu (ICTY) v Haagu 16. novembra 2012 zbavil chorvátskych

generálov Anteho Gotovinu a Mladena Markača všetkých obvinení a nariadil ich prepustenie. Týmto rozsudkom je

zároveň potvrdené, že chorvátska Vlastenecká vojna bola čestná a legitímna. Je to radostný deň pre Chorvátsko, lebo je týmto rozsudkom potvrdené, že Vlastenecká vojna bola oslobodzovacia vojna, že vojenská operácia Búrka bola bezúhonná a že sa naši obrancovia čestne a dôstojne správali, brániac svoju vlasť pred agresorom. Cesta k spravodlivosti bola síce dlhá, ale takýto rozsudok nás upevňuje vo viere, že pravda istotne raz vyjde najavo. Generálom sa podarilo, napriek ťažkým chvíľam, keďže nevinní toľké roky strávili vo väzení, dokázať svoju nevinnosť a zároveň aj nevinnosť svojej vlasti. Toto je dôkazom toho, že Pán Boh nikdy svojich neopúšťa. Veľmi sme šťastní a hrdí na našich generálov, ktorí sa správali smelo ako opravdiví vojaci a opravdiví kresťania i v tých najťažších chvíľach a prajeme im všetko dobré.

(A. M. Kuric)

Knižný veľtrh BIBLIOTÉKA

Foto: A. M. Kuric

Knihy na knižnom veľtrhu

Vydavateľstvo Zväzu Slovákov na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave

Knižný veľtrh BIBLIOTÉKA, ktorý prebiehal od 8. do 11. novembra 2012 v Bratislave, bol na Slovensku sviatkom pre tých, ktorí sa podieľajú na tvorbe knižných diel, ako aj pre čitateľov a milovníkov kníh.

Zároveň s knižným veľtrhom sa koná aj výstava vzdelávania Pedagogika. Na podujatí sa spolu zúčastňuje 153 vystavovateľov z Brazílie, Českej republiky, Chorvátska, Izraela, Maďarska, Nemecka, Portugalska, Rumunska, Ruska, Srbska, Španielska, Švajčiarska a Slovenska.

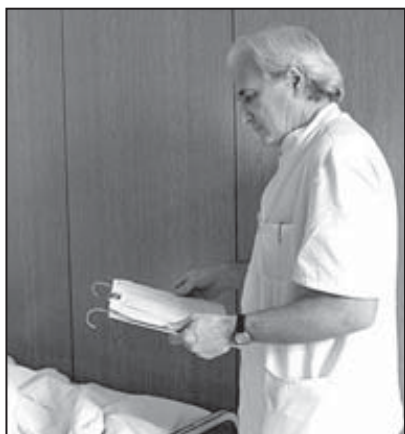
Bibliotéka je najväčší knižný veľtrh na Slovensku, bez ktorého si začiatok novembra už ani nevieme predstaviť. Nielen my ako vydavateľstvo, ale každoročne sa naň tešia aj tisíce čitateľov, ktorí na Bib-

liotéku prichádzajú za svojimi obľúbenými autormi. Aj tento rok pre čitateľov organizátori pripravili celý rad knižných pochút'ok, medzi nimi napríklad nový triler Jozefa Kariku Na smrť, román Andrey Coddington Predohra, knihu Emmy Tekelyovej Dámy, koniec trapasom, roztomilú detskú knihu Tamary Heribanovej Misia Eva, prísne tajné, či úplne novú kuchársku knihu Silvie Pilkovej Poklady slovenskej kuchyne.

Zároveň s otvorením veľtrhu uskutočnili sa aj sprievodné podujatia na troch diskusných pódiumoch, prvými témami boli Eurostory – hľadanie našej multikultúrnej minulosti, workshop Chemické laboratórium do každej školy a systém do školstva či diskusia ku knihe Slovensko v 20. storočí (3. zväzok) v medzivojnovom Československu 1918 – 1939 za účasti editorov knihy.

Vydavateľstvo Zväzu Slovákov je po prvýkrát na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave. Už 20.-krát sa v Bratislave organizoval knižný veľtrh Bibliotéka. Iba tohto roku aj Slováci z Chorvátska mali možnosť ukázať slovenskej verejnosti svoje vydavateľstvo, svoje knižné vydania. Projekt, ktorý urobili Slováci z Rumunska na čele s pánom Pavlom Hlášnikom, umožnil aj Slovákom z Chorvátska predstaviť sa na tak vzácnom knižnom veľtrhu. V našom stánku predstavili sa so svojimi knihami aj Slováci z Maďarska, Srbska, Rumunska a Česka. Veľtrh otvoril minister vedy, vzdelávania a športu SR Dušan Čaplovič. Zo srdca ďakujeme sponzorom, honorárnemu konzulovi SR v Osijeku Ivanovi Komakovi a pánu Igorovi Albertovi – firma Zber za financovanie odvozu a dovozu kníh do Bratislavy. (A. M. Kuric)

Prof. dr. sc. Jozo Kristek

Správna rada nemocnice KBC Osijek vymenovala prof. dr. sc. Jozu Kristeka na post nového riaditeľa tejto ustanovizne. Piaty členovia riadiacej rady svoje rozhodnutie zdôvodnili tým, že dali prednosť veľkej skúsenosti, akú má tento

59-ročný vedúci klinického oddelenia hrudníkovej chirurgie a profesor na Lekárskej fakulte v Osijeku pred jeho protikandidátom doc. dr. sc. Branimirom Čatipovićom, ktorý mu bol i jediným protikandidátom na tomto konkurze. Je zaujímavé, že vo verejnosti už asi dvadsať dní práve prof. Kristeka uvádzali ako hlavného kandidáta na post budúceho riaditeľa v nasledujúcom štvorročnom období. Zákulisné špekulácie sa touto voľbou nakoniec i potvrdili. Prof. Kristek je lekár špecialista v odbore všeobecná a torakálna chirurgia. Špecializáciu získal ešte v roku 1990 na KBC Rebro v Záhrebe, titul magistra v roku 1988 a titul doktora v roku 2003 na Lekárskej fakulte v Záhrebe. Iba o rok neskôr bol vymenovaný za docenta na Lekárskej fakulte v Osijeku. Autorom je 21 vedec-

kých a odborných prác a z toho má päť prác zverejnených v časopisoch, ktoré sa citujú v CC (databáza ktorá poskytuje prístup ku kompletným bibliografickým informáciám z popredných svetových vedeckých časopisov a kníh). Rozhodnutie riadiacej rady KBC Osijek musí schváliť minister zdravotníctva Rajko Ostojić. Na budúceho riaditeľa čaká neľahká práca stabilizovania ustanovizne, ktorá je v hospodárskom mínuse 380 miliónov kún, systematizácia viac ako 3 000 pracovných miest a boj o všeobecnú modernizáciu a zvýšenie kvality zdravotníckych služieb v tejto najväčšej zdravotníckej ustanovizni vo východnom Chorvátsku.

Zväz Slovákov v Chorvátsku nášmu rodákovi Dr. Jozovi Kristekovi zo srdca blahoželá k získaniu postu riaditeľa KBC Osijek a praje mu veľa zdravia a úspechu v práci.

(A. M. Kuric)

Výlet

Ako je v posledných rokoch zvykom, aj tohto roku predseda KUS-u *Andrija Pekar* spolu s členmi výborov pre členov KUS-u a členov MS Sol'any zorganizoval výlet. Tohto roku sme sa rozhodli navštíviť Osijek, ktorý nie je veľmi vzdialený od našej obce, a preto cesta nebola ani finančne náročná.

tri hodiny. Za ten čas, kým dospelí trávili čas pri nákupoch, deti mali stanovený termín na pozeranie filmu v tamojšom multikine CineStar. Sledovali film *Doba ľadová 4*. Pre deti to bol výnimočný zážitok, z kinosály vyšli oduševnené a plné dojmov. Výlet sa vydaril na výbornú, všetci s ním boli veľmi spokojní – tak deti, ako i dospelí. Máme nádej, že o rok znovu zorganizujeme výlet do Osijeku. Asi o 5. hodine popoludní sme sa vydali na cestu domov. Niektorí naši členovia: predseda *Andrija Čuha*, vedúce SKUS-u

Andrija Pekar, *Marija Okanović* a *Erža Francisti*, ako aj členka *Lara Ožvátová* pokračovali v ceste – odišli do Iloka na tamojší festival sólo spevákov *Na brehu pri Dunaji*. Držali sme palce našej *Lare* a veru nás nesklamala. *Lara* získala prvú cenu na festivale. Veľmi sme hrdí na ňu a s netrpezlivosťou vyčkáваме 15. december, keď sa *Lara Ožvátová* a *Tatjana Čuhová* zúčastnia na speváckej súťaži v *Starej Pazove*.

Prajeme im mnoho zdraru v *Pazove!*
(*B. Čuha*)

Foto: B. Čuha

Účastníci výletu

Foto: B. Čuha

V osijeckej Tvrđi

3. novembra 2012 všetci cestujúci sme sa zhromaždili pred evanjelickým kostolom v Sol'anoch a autobusom vyrazili smerom k Osijeku. Okrem členov SKUS-u *Andrija Pekar* a MS Sol'any na výlete sa zúčastnili i niekoľkí rodičia detí najmladšej folklórnej skupiny solianskeho SKUS-u. Po príchode do Osijeku najprv sme navštívili Veľtrh antikvárných predmetov v osijeckej štvrti *Tvrđa*. Už siedmy rok po sebe každú prvú sobotu v mesiaci *Trg sv. Trojstva* (Námestie Sv. Trojice) je miestom, na ktorom sa usporadúva antikvárný veľtrh, ktorý určite osloví každého návštevníka. Okrem zriedkavých a starožitných predmetov na veľtrhu je i dobrá ponuka domácich etnoproduktov, ako sú domáce koláče, med a víno. Na veľtrhu riadne vystavuje 70 až 100 vystavovateľov a prichádzajú sem návštevníci z celej Slavónie a Barane. Po krátkej obchádzke veľtrhu odišli sme na obed, na veľkú radosť detí – práve do reštaurácie *McDonald's*. Po obede sme šli na nákupy do obchodného centra *Portanova*. Tu sme sa zdržali približne

Sobáš v Sol'anoch

Foto: B. Čuha

Magdalena a Mario

10. novembra 2012, po uplynutí viac ako 15 rokov, v evanjelickom kostole v Sol'anoch bol sobáš. Zosobášili sa *Magdalena Keckeš* z *Vrbanje* a *Mario Ožvat* zo *Solian*. Sobášny obrad vykonávala pani

farárka *Svetlana Vojnić Feldyová*. Dlhý čas už nebol žiadny sobáš v evanjelickom cirkevnom zbore v Sol'anoch, takže sme všetci mali veľkú radosť z neho. Totiž v posledných rokoch sa väčšina dievčat evanjelického vierovyznania vydávala za mladíkov katolíckeho vierovyznania, takže mladuchy si iba prišli po požehnanie do evanjelického kostola a sobáš sa konal v katolíckom. Tentoraz to bolo naopak, keďže ženíchom bol mladík evanjelického vierovyznania, slávnostná sobášna ceremónia sa konala v evanjelickom kostole. Po sobášnom obrade, ktorý bol v slovenskom jazyku, bola svadobná večera a po nej svadobná veselica až do rána v ženíchovom dvore.

Mariovi a *Magdaléne* gratulujeme a prajeme im šťastný a dlhý spoločný život. Kiežby takýchto sobášov v Sol'anoch bolo viac!

(*A. Čuha*)

Hrdinovia Kornatov

Foto: M. Gržinič

Matičari so športovcami zo Slovenska

V Kraljevici v organizácii DVD sa konal v dňoch 3. a 4. novembra 2012 už 6. medzinárodný humanitárny turnaj v halovom futbale Hrdinovia Kornatov. Aj tohto roku mal turnaj medzinárodný charakter, lebo sa na ňom zúčastnili futbalisti zo Šurian, zo Slovenska.

Fanúšikovia z MS Rijeka vydržali 2 dni povzbudzovať slovenských športovcov v zápasoch. Na turnaji hralo 14 mužstiev v troch skupinách. Slovákov sme mohli zaradiť do staršej vekovej skupiny, ale hrali iba s mladými a nedali sa zahanbiť. Mali iba jednu remízu, os-

tatné zápasy vyhrali a dostali sa do finále. Povedali, že za úspech môžu vďačiť dobrým fanúšikom. Okrem členov MS Rijeka prišiel ich povzbudzovať aj konzul SR zo Záhrebu pán Ján Nedorost s manželkou, ktorý sa aj najlepšie počul. Slováci zo Šurian skončili na 2. mieste, ale brankár Miroslav Fišan zo slovenskej skupiny bol najlepší, ako aj ich strelec Pavol Cagan, ktorý bol tiež vyhlásený za najlepšieho. Bravo naši Slováci!

Aj tohtoročný turnaj ukázal, že dobré srdce nemá reštrikcie, pomáha tam, kde je potrebné. Choré deti, ubytované na Oštre v Kraljevici, a rodina požiarnika Branimira Alfonzija, ktorý zahynul v tohtoročnej intervencii pri požiari, podelili získané finančné prostriedky na turnaji.

Vždy hovoríme, že MS Rijeka je malá, ale snažíme sa. Vo svojej činnosti robíme aj chodníčky k priateľom, lavičkami a mostíkmi spájame slovenské a chorvátske skupiny športovcov, hudobníkov, divadelníkov, spevákov, folkloristov, šachistov. Z okolia Rijeky sa môžu mnohí pochváliť, že naším prostredníctvom navštívili Slovensko a zasa Slováci zavítali na Kvarner. Aj tento humanitárny turnaj je jeden mostík priateľstva, ktorý má cestičku aj ďalej. Opäť požiarnici z Kraljevice na jar cestujú na Slovensko, humanita bez hraníc bude pokračovať.

Jeseň v Rijeke

Do Rijeky zavítala jeseň so svojimi čarami. Leto si predĺžilo svoju sezónu, skoro do polovice októbra more bolo teplé. Potom sa slniečko skrývalo za oblakmi, silné dažde často narobili škody. Aj more ukázalo svoju silu, silná jugovina zdvihla hladinu mora a pobrežie sa ocitlo pod vodou. Nebýva to často, ale tento fenomén nám ukazuje, že človek pred prírodou je v takýchto prípadoch veľmi malý a nevládný.

(M. Rekić-Grolmusová)

Výstava akvarelov

Foto: M. Gržinič

Účastníci výstavy

Siniša Popović, jeden z rijeckých maliarov, pripravil 7. novembra v miestnostiach MS Rijeka výstavu svojich akvarelov s prímorskými motívmi. Člen je mnohých výtvarných spolkov. Sympatizant Maticy a pomocník našej výtvarnej skupiny. Popovićove obrazy sú skoro miniatúrne, príjemných tichých farieb a zobrazujú prímorské kamenisté kraje, olivy, kamenné domy a múriky, neobvyčajné rastliny, ktoré sa pomaly roztápajú na papieri a pri pohľade na nich cítite nejaký vnútorný pokoj.

Krátkym kultúrnym programom, piesňami a básňami sme obohatili program pri otvorení výstavy. V Novom liste bolo len krátke oznámenie o výstave,

ale množstvo záujemcov a aj osobných priateľov autora obrazov navštívilo ešte jednu úspešnú už po sebe 20. samostatnú výstavu.

(M. Rekić-Grolmusová)

Stretnutie v Našiciach a Osijeku

Foto: M. Gržinić

Členovia MS Rijeka s hosťami zo Slovenska

Matica slovenská Rijeka je jednou zo 16 Matíc v Chorvátsku, ktoré sú združené do Zväzu Slovákov v Chorvátsku. Naši členovia sú hrdí na to, aj keď nám je sídlo zväzu ďaleko, veľmi sme

sa tešili na oslavu 20. výročia. Navrhnutí členovia MS Rijeka boli vybraní na schôdzi VV MSR. Zaslúžili členovia MS, ktorí od jej založenia sú aktívni a pomáhajú v rozvoji a prezentácii nášho spol-

ku. Od samého začiatku sú to: Mirjana Molek, Antonio Gržinić, Maria Bičanić, Melita Bahnik, Eva Dobrotova a Marta Uremović. Na návrh zväzu boli udeľené uznania Miroslave Gržinić, Margite Rekić Grolmusovej a bývalému predsedovi Slavkovi Pavlovićovi. Bohužiaľ, aj keď sme prešli dlhú cestu z Rijeki, predsedníčka musela „vybojovať“ aby predseda Zväzu potriasol Riječanom ruku. Predsa je to len iný pocit a spomienka ostane.

Naši matičiari sa stretli večer predtým aj so vzácnymi hosťami zo Slovenska, ktorí tiež pricestovali do Našíc. Tak sme mali možnosť na neformálne rozhovory s predsedom ÚSZZ, riaditeľom krajského múzea a druhými. Bolo to pekné a zaujímavé posedenie.

Naši matičiari sa pravidelne stretávajú, svoje povinnosti si vykonávajú a pripravujú na ďalšie plánované podujatia. Spevácka skupina Slovenka vystúpila v Osijeku na 14. festivale Keď sa ruža rozvíjala. Aj keď v poslednej chvíli niektoré členky nemohli odcestovať, predsa sme sa osmelili a aj v malom počte zaspievali naše piesne. Chceme sa prostredníctvom časopisu Prameň poďakovať MS Osijek za úspešné podujatie, za dobrú atmosféru, ktorá bola počas celého programu. Keďže sme ostali v Osijeku aj spať, na druhý deň sme mali čas obdivovať architektúru, parky, breh Drávy s množstvom možností na oddych a rekreáciu. Anđelka Đunđa a neskôr Stipa Fratrić boli naši sprievodcovia cez minulosť, ale aj prítomnosť mesta, cez ich vedomie sme sa zoznámili so životom ľudí v tomto slavonskom kútiku Chorvátska. Do Rijeki sme sa vrátili iba s peknými spomienkami a už sa tešíme na ďalšie stretnutie matičiarov pri podobných podujatiach.

(M. Rekić-Grolmusová)

IN MEMORIAM

Andrija Pekar (* 1933 – † 2002)

Andrija Pekar sa narodil 7. septembra 1933 rodičom Karlovi a Zuzane Pekar. Už v útlom veku stratil otca, ktorý zahynul v II. svetovej vojne. Súrodencov nemal. Ukončil Strednú ekonomickú školu vo Vukovare a po nej absolvoval Právnickú fakultu v Osijeku. Pracoval v štátnej službe, najprv v Soľanoch a neskôr v Županji. Za manželku si vzal Hildu Falčan, taktiež zo Solian. V manželstve sa im narodili dve dcéry – Sanja a Ljiljana.

Napriek tomu, že žil v Županji, na Soľany nezabúdala. Pred odchodom do dôchodku, spolu so svojou manželkou začal pravidelne navštevovať bohoslužby v Soľanoch. Pomáhal pri zakladaní MS Soľany a tamojšieho slovenského KUS-u. Taktiež pomá-

hal i pri hľadaní finančných zdrojov na dostavbu miestností vedľa kostola, ktoré mali slúžiť tak pre potreby cirkevného zboru, ako aj pre potreby MS Soľany. Aktívne sa zúčastnil pri zakladaní Legradského seniorátu a v práci slovenského evanjelického cirkevného zboru Soľany bol aktívny až po smrť 10. novembra 2002. Jeho hrobka je na cintoríne v Županji.

Matica slovenská Soľany bola založená v roku 1993. Jej zakladateľom a zároveň i prvým predsedom bol Andrija Pekar. Spevácka sekcia MS Soľany začala pôsobiť od roku 1994. Zvýšenie počtu členov MS Soľany malo za následok i zvýšenie počtu členov speváckej skupiny. V roku 1996 pri MS Soľany bola založená folklórna skupina.

V roku 2003 KUS v Soľanoch na pamiatku a na počesť zakladateľa MS Soľany zmenil názov v KUS Andrija Pekar. Pri tej príležitosti soliansky SKUS na počesť svojho zakladateľa postavil i pamätnú tabuľu.

V sobotu 10. novembra 2012 Soľanci si pripomenuli 10. výročie smrti Andriju Pekara, ktorého meno s hrdosťou nesie SKUS v Soľanoch.

Česť jeho pamiatke a nech odpocívá v pokoji! (A. Čuha)

MS Zokov Gaj na návšteve v obci Zborov nad Bystricou

13. septembra 2012 členovia MS Zokov Gaj sa vydali na dlhú a náročnú cestu s veľkou radosťou, lebo šli na návštevu do pravlasti svojich babičiek a dedkov,

teda do Slovenskej republiky. Odišli sme tam i v mene tých, ktorí veľmi túžili navštíviť svoju pravlasť, ale sa im tá túžba, žiaľ, nikdy neuskutočnila. V súpise ces-

tujúcich do Slovenskej republiky bolo prihlásených 35 osôb, avšak pred samou cestou sa mnohí z nich dozvedeli, že im platnosť pasov už vypršala a potom už nemali čas na zadováženie nových. Preto na cestu do Slovenskej republiky pocestovali iba 17 maticári zo Zokovho Gaja.

Členovia MS Zokov Gaj sa prichystali i na vystúpenie v Zborove, ale keďže

Foto: N. Čiš

Predseda MS Nikola Čiš pozdravuje prítomných

Foto: N. Čiš

Domáci a hostia

MS Zokov Gaj vo Virovitici

Foto: N. Čiš

Vystúpenie členov MS Zokov Gaj

program bol veľmi obsiahly, trval až do 23.30 h, naši maticári nestihli vystúpiť. Myslíme si, že táto návšteva osady Zborov nad Bystricou v Slovenskej republike bola veľmi poučná, a to tak pre mladých, ako aj pre tých starších občanov Zokovho Gaja, ktorí túto cestu absolvovali. Veľmi veľa sme sa naučili pozerajúc sa na vystúpenia slovenských folklórnych súborov, ktoré vystúpili v kultúrno-umeleckom programe. Musím tu spomenúť slová predsedu okresu Zdenci, ktorý povedal, že sme i my do Slovenskej republiky priniesli čiastku z chorvátskej kultúry, keďže s nami na cestu do SR pocestovali i dvadsiati členovia Chorvátskeho kultúrno-umeleckého spolku Zdenac. Na Slovensku boli veľmi srdečne prijatí a vyprevadení s veľkým potleskom.

Príhovor predsedu okresu Zdenci sa hostiteľom veľmi páčil, čo potvrdili oduševneným potleskom. I môj príhovor, v ktorom som našich hostiteľov vyzval na ďalšiu spoluprácu s našou Maticou, mal veľmi priaznivý a srdečný ohlas.

Máme nádej, že sa v skorej budúcnosti vytvoria i nové formy vzájomnej spolupráce medzi obcou Zokov Gaj, okresom Zdenci a obcou Zborov nad Bystricou. (N. Čiš)

1. septembra 2012 sa vo Virovitičko-podravskej župe konalo podujatie *Dni združení* a pri tejto príležitosti bol predvedený bohatý kultúrno-umelecký program. Členovia MS Zokov Gaj sa tamojšiemu obecnstvu predstavili dvoma choreografiami: *Tanec* a *Veruže mi zahraj*.

Mládežnícka folklórna skupina MS Zokov Gaj, ktorá sa zúčastnila na programe tohto podujatia, po predvedení svojho programu bola veľmi šťastná, lebo ich za ich vystúpenie obecnstvo odmenilo veľkým potleskom.

Z pozície predsedu MS Zokov Gaj môžem povedať, že som veľmi spokojný s predvedením našich folkloristov, najmä keď som mal na zreteli, že naši folkloristi mali veľmi málo času na prípravu a absolvovali málo folklórnych kúšok. Predsa všetko dopadlo na výbornú.

Pri tejto príležitosti sa chcem poďakovať organizátorovi podujatia *Dni združení* – je to *SOS telefón* vo Virovitici. Veľmi im ďakujeme, že na nás nezabúdajú a že nás každý rok pozývajú na toto podujatie.

(N. Čiš)

Náboženský život v meďuričskej farnosti

zbor svojim krásnym spevom okrášlil túto zvláštnu a prekrásnu udalosť.

Náš velebný pán farár Tomislav Vučur dostal zaujímavý nápad: postaviť betónové kríže na začiatku dediny, uprostred nej a na konci. Občanom sa zapáčila táto idea a ochotne priložili ruku k dielu. Prvý kríž ktorý postavili, bol ten vo farskom dvore. Druhý postavili na konci dediny na majetku rodiny Dulik.

Pre potreby stavby posledného kríža sa v týchto dňoch pripravil základ, takže veríme, že sa čoskoro i tento postaví na radosť všetkých občanov a návštevníkov. Kríže by mali pomôcť všetkým, aby bezpečne prešli cez dedinu, ale i občanom Meďuriča v ich každodennom živote. Ďakujeme pánu farárovi za takúto krásnu ideu a za organizáciu výstavby krížov v našej obci. (Z. Uzelová)

Foto: Z. Uzelová

V kostole v Meďuriči

Foto: Z. Uzelová

Stavanie kríža

V októbri a novembri 2012 vo Farnosti sv. Mikuláša Biskupa v Meďuriči sa stali zvláštne udalosti, ktoré sú významné tak pre túto farnosť, ako aj pre celú diecézu (biskupstvo) do ktorej prislúcha. Diakonskú vysviacku v požegskej katedrále prijal náš spoluveriaci Mario Večerič. Na tejto slávnostnej udalosti sa zúčastnilo asi sto našich veriacich z meďuričskej farnosti. Pre túto príležitosť bola organizovaná autobusová preprava veriacich do Požegy a späť. Šlo sa aj hasičskými vozidlami, len aby podpora Mariovi bola čím väčšia. Večer toho istého dňa Mario spolu so svojou rodinou pripravil slávnostnú večeru pri príležitosti tejto veľkolepej udalosti. Matica slovenská Meďurič srdečne gratuluje Mariovi k vysviacke a želá mu mnoho úspechu v živote a aby sa mu i ďalej darilo.

4. novembra 2012 v meďuričskej farnosti sa konala duchovná obnova pod vedením pátra Zvezdana Liniča. Obnova sa začala spovedou, potom sa všetci spolu modlili ruženec a záverom bola svätá omša s požehnaním nakoniec. Náš kostol v Meďuriči bol malý na to, aby prijal všetkých, ktorí prišli z okolitých, ale i zo vzdialenejších osád. Cirkevný

Vystúpenie folkloristov MS Zokov Gaj v Zdenciach

Foto: N. Čiš

MS Zokov Gaj v Zdenciach

Na pozvanie KUS-u Zdenac z osady Zdenci folkloristi MS Zokov Gaj sa zúčastnili na kultúrno-umeleckom programe pri príležitosti oslavy Dňa okresu Zdenci. Oslava sa konala 26. septembra 2012 v novoupravenej a adaptovanej kinosále, ktorá bola otvorená práve pri tejto príležitosti.

Okres Zdenci praktizuje, že všetkým združeniam v okrese, či sa práca čiastočne alebo v úplnosti financuje z ok-

resného rozpočtu, uložia úlohu, aby sa odvdáčili pripraveným kultúrno-umeleckým programom ku Dňu okresu. MS Zokov Gaj sa odvdáčila predvedením slovenskej piesne a choreografie, ktorú postavili Darinka Siladi a Samir Slivka.

Chcem sa srdečne poďakovať Okresnej rade Zdenci a predsedovi okresu za výnimočne dobrú spoluprácu na radosť všetkých.

(N. Čiš)

Anka Kubranová

Foto: M. Tisaj

Anka Kurbanová

Anka Kubranová dovŕšila 83 rokov života a napriek svojmu úctyhodnému veku, táto povahou tichá žena je ešte vždy veľmi vitálna, totiž každé ráno chodievala pešo do kostola, ktorý je vzdialený od jej domu takmer dva kilometre. Žije v spoločnej domácnosti so svojím bratom a neterou. Predkovia Anky Kubranovej sa do Lipovlián prisťahovali z Piešťan. Ankin otec sa narodil v roku 1901, matka v Krivaji v rodine Novotovej v roku 1908. Zaoberali sa hlavne poľnohospo-

dárstvom. V manželstve sa im okrem Anky narodili ešte dve dcéry a jeden syn. Otec predčasne umrel, takže deti museli tvrdo zápasit' s ťažkým životom. Anka bola v škole dobrou žiačkou, štyri triedy základnej školy, v ktorej vyučovacím jazykom bol slovenský, vychodila v rodisku. Vyššie ročníky základnej školy absolvovala formou večernej školy. Strednú ekonomickú školu ukončila v Záhrebe a štúdium na Vyššej ekonomickej škole v Novom Sade. Celý svoj pracovný vek bola

verná jednému podniku, pracovala ako vedúca účtovného oddelenia v Komunálnom podniku v Kutine. Vo svojom mladšom veku aktívne bola zapojená do činnosti Československej besedy v Lipovľanoch, zvlášť vynikala pri príprave divadelných predstavení, v ktorých najčastejšie stvárňovala hlavné postavy.

Meno Anky Kubranovej v roku 1996 bolo medzi dvadsiatimi menami osôb, ktoré zakladali Maticu slovenskú Lipovľany. Dnes je členkou dozorného výboru MS Lipovľany. Na poslednom výročnom zhromaždení MS Lipovľany (na začiatku roka 2012) pani Anka udelili d'akovný list za 15 rokov usilovnej práce v lipovľanskej Matici. I Zväz Slovákov v Chorvátsku pri príležitosti oslavy 20. výročia zväzu svoju usilovnú členku odmenil d'akovným listom. Srdečne gratulujeme!

(M. Tisaj)

S majiteľom firmy Zber surovín - Albert

Foto: A. M. Kuric

S majiteľom Igorom Albertom

Firma Zber surovín - Albert bola založená v roku 1995, avšak zakladateľ firmy p. Albert pracuje v tomto odbore nepretržite od roku 1972, čím sa radí medzi najstaršie a zároveň najskúsenej-

šie firmy podnikajúce v oblasti nakladania s odpadovými surovinami na Slovensku. Firma začala podnikat' a dodnes podniká výlučne z vlastných zdrojov, čo si väčšina iných firiem nemôže o sebe povedať. Firma zvyhodňuje cenovou politikou školy, obecné úrady, a rôzne športové kluby. Zabezpečuje bezplatný dovoz kovového odpadu z blízkeho okolia. Podporuje rôzne športové kluby okresu, rôzne podujatia.

Kladie dôraz na menší počet prevádzok a radšej zvyšuje kvalitu poskytovaných služieb, ako aj finančnú solvennosť. V roku 2006 otvorili prevádzku druhotných surovín v Kokave nad Rimavicou. Tu taktiež vykupujú všetky druhotné suroviny, ako aj v Rimavskej Sobote.

Pán Igor Albert, majiteľ firmy Zber sa ponúkol pomôcť konkrétne, finančne zväzu a Maticiam slovenským. Zúčastnil sa aj na našich oslavách a obdivuje našu prácu na národnej dedičnej. Ďakujeme mu za pomoc, veď ju budeme potrebovať. (A. M. Kuric)

VIANOCE

Keď stromček rozváža
a prekrásne žiari,
keď mama v kuchyni pečie a varí,
keď vonku ticho je,
vtáčik nešteboce,
– vtedy sú nablízku
najkrajšie Vianoce.

Keď je noc najdlhšia,
keď hviezdy sú nízko,
vtedy je celý svet k sebe tak blízko
a detské oko keď šťastím sa ligoce,
vtedy sú v každom z nás
najkrajšie Vianoce.

Keď láska a keď mier panuje vôkol
a ľudské srdce keď naplní pokoj,
vtedy sa diabli celý svet rehoce,
lebo sú na svete
najkrajšie Vianoce!

Drevené jasličky, dieťa v nich leží,
Matka ho kolembá a vonku sneží.
Anjelik potíšku pieseň si štrngoce...
Celému svetu tak
zvestuje Vianoce.
(M. Kaňa)

Folklórne stretnutia národnostných menšín

Foto: J. Kreičik

Členovia MS Osijek v sprievode

V sobotu 6. októbra 2012 sa v Tenji (osade vzdialenej len 4 kilometre od Osijeka) už štvrtýkrát po sebe konalo podujatie pod názvom *Folklórne stretnutia národnostných menšín*. I tohto roku sa stretnutia konali pod záštitou

mesta Osijek. Organizátorom podujatia je Srbský kultúrno-osvetový spolok *Sveti Sava* z Tenje. Ako i v predošlých rokoch MS Osijek prijala pozvanie organizátora a predviedla svoj dobre nacvičený program. Členovia MS Osijek predviedli tance

– *Lastovenka* a *Krúčená* a piesne – *Včera večer*, *Krčmárik*, *Močila konope*, *Fijala*, *fijala*. Predstavili sa i piesňou člena MS Osijek Željka Zatka – *Slováci z Osijeka*.

Na folklórnom podujatí sa zúčastnili: Združenie rómskeho priateľstva Luna z mesta Beli Manastir (predviedli svoje naďaleko známe *Rómske kolo*), macedónsky KUS Braća Miladinovci z Osijeka, interpretka ľudových piesní Milka Mađarić, MS Osijek a hostitelia – SKOS *Sveti Sava* z Tenje.

Organizátori svojich hostí privítali v tamojšej základnej škole. Účastníci stretnutia potom prešli v krojovanom sprievode k hádzanárskemu ihrisku, kde na nich už čakalo obecnstvo (žiaľ, málopočetné).

Všetci účinkujúci predviedli svoje ľudové piesne a tance. Obecnstvu bolo najatraktívnejšie *Rómske kolo* v predvedení už spomenutého Združenia rómskeho priateľstva Luna. Tanečníci tohto združenia spomedzi všetkých účinkujúcich boli najmladší (ešte deti) a k tomu ukázali, že sú v tanci i najvytrvalejší. Vystúpili dvakrát, zakaždým tancovali po dvadsať minút, napriek horúčosti. Členovia MS Osijek mali iba jedno vystúpenie, ktoré trvalo približne 10 minút. Za výborné predvedenie a pestrý program obecnstvo ich odmenilo veľkým potleskom. Na záver podujatia bol výber troch najkrajších dievčat stretnutia. Naša Maja Kotris získala titul vicemiss a titul najkrajšej účastníčky stretnutia (miss) si vyslúžila Ana Marija Žagar v macedónskom kroji.

Je škoda, že sa ostatné menšinové kultúrno-umelecké spolky, ktoré pôsobia na území mesta Osijek nezúčastnili na podujatí, lebo by to istotne prispelo k obohateniu programu, a podujatiu by sa pripísal význam, aký si právom zasluhuje. (J. Kreičik)

Foto: J. Kreičik

Členovia MS Osijek

Akcia darcovstva krvi

Foto: B. V. Baksa

Darcovia krvi

21. novembra 2012 v miestnostiach SKUS-u Fraňo Strpač v Markovci sa konala akcia dobrovoľného darcovstva krvi. Výzve na túto chvályhodnú akciu vyhovel, ako to vždy býva v tejto obci, početní Markovčania a Markovčanky. Akcia bola usporiadaná pre potreby nemocničného centra KBC Osijek. Základný motív prečo sa ľudia rozhodujú pre

darovanie krvi, je humánny – pomôcť chorým ľuďom v núdzi, a tým možno zachrániť niečí život. Akcia dobrovoľného darcovstva krvi v organizácii mestského Červeného kríža Našice bude prebiehať i v nasledujúcich dňoch vo všetkých ostatných obciach, ktoré prislúchajú mestu Našice.

(V. Baksa)

Osijek v znamení slovenskej hudby a piesne

Foto: A. M. Kuric

Domáci a hostia

V Osijeku sa v sobotu 10. novembra 2012 v organizácii Zväzu Slovákov v Chorvátsku a MS Osijek konal po sebe 14. festival slovenských ľudových piesní pod názvom *Keď sa ruža rozvíjala*. MS Osijek bola hosťiteľom tohto festivalu i v roku 2002 a tohto roku osijeckí matičiari mali tú česť, aby práve v roku, keď Zväz Slovákov oslavuje svoje veľké jubileum – 20. výročie zväzu, znovu boli hosťiteľmi tohto významného festivalu.

Na festivale sa zúčastnili hudobníci a speváci z 12 Matíc slovenských, ktoré pôsobia v Chorvátsku (od Rijeky po Ilok), ale i hostia: KUD Ukrajincia Osijek, ženská spevácka skupina chorvátskeho KUS-u *Željezničar* z Osijeka a FS MO MS Čakajovce zo Slovenskej republiky.

Vzácnych hostí, účinkujúcich a obecnosť privítal pán Josip Kreičik, predseda MS Osijek, ktorý prízvukoval, že organizovať festival v roku, keď Zväz oslavuje významné jubileum, bolo veľkým záväzkom, ale zároveň i veľmi veľkou poctou. Predseda Kreičik vyjadril svoje potešenie z veľkej odozvy účastníkov (viac ako 250), ako i z početného obecnosť. Prítomných oslovil i pán Andrej Kuric, predseda Zväzu Slovákov, ktorý prízvukoval, že si Slováci svoju

materinskú reč pestujú nielen na folklórnych podujatiach a festivaloch; ale i v 15 základných školách v Chorvátsku a zastúpená je i v médiách, v rozhlase a televízii. Všetkým prítomným sa prihovorila i pani Branka Baksová – tajomníčka Zväzu Slovákov a členka Rady vlády Chorvátskej republiky pre národnostné menšiny.

Festival otvoril pán Krešimir Bubalo, primátor mesta Osijek, ktorý prízvukoval, že je pre Osijek veľmi dôležité pestovanie vzťahov väčšinového národa s menšinami, lebo je Osijek multikultúrne mesto, v ktorom žijú príslušníci mnohých národov. Povedal, že sú Slováci v Osijeku prítomní už od roku 1702 a tiež podčiarkol i fakt, že sú Osijek a Nitra družobné mestá už 15 rokov (pred 15 rokmi Osijek a Nitra podpísali zmluvu o spolupráci).

Festival svojou prítomnosťou poctil i pán Krešimir Žagar, primátor mesta Našice, ako i takmer všetci predsedovia Matíc slovenských v Chorvátsku, predstavitelia početných združení, pani Genovéva Horváthová, predsedníčka MO MS Čakajovce a pani Oľga Haringová, predsedníčka MO MS Janíkovce.

Písomne organizátorom festivalu gratulovali a zároveň sa za svoju neprí-

tomnosť ospravedlnili – pán Vladimír Bílek, zástupca slovenskej a českej menšiny v chorvátskom parlamente, a pán Igor Furdík, predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Myslíme si, že tento festival ukázal, ako Matice usilovne pracujú na skvalitnení svojich programov a že tohtoročná úroveň v prednese hudby a spevu bola na doteraz najvyššej úrovni, ako sa festival usporadúva.

Po ukončení programu vzácní hostia a účastníci festivalu sa zišli pri spoločnej večeri vo veľkej Krišťaľovej sále v Osijeku.

Foto: A. M. Kuric

Ukrajinci

Foto: A. M. Kuric

Speváčky KUD Željezničar

Foto: A. M. Kuric

MS Ilok

Foto: A. M. Kuric

MS Rijeka

MS Jelisavec

Foto: A. M. Kuric

Festival sa konal pod záštitou Rady vlády Chorvátskej republiky pre národnostné menšiny a Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Festival tiež podporili: Osijecko-baranšká župa, mesto

Osijek, podniky: Pivovara Osijek, Zarka Nova, Otos, d.o.o. a podnik Bijelić, co. Osijek.

Moderátorky programu boli Sanja Špoljarić a Blaženka Kotrba.

Srdečne ďakujeme účastníkom festivalu a obecnstvu a tešíme sa na nové stretnutie o rok, na 15. festivale *Ked' sa ruža rozvíjala*.

(J. Kreičik)

Foto: A. M. Kuric

MS Josipovec

MS Jurjevec

Foto: A. M. Kuric

Foto: A. M. Kuric

KUD Lira

MS Markovec

Foto: A. M. Kuric

Foto: A. M. Kuric

MS Miškovce

MS Zokov Gaj

Foto: A. M. Kuric

VII. festival Na brehu pri Dunaji

Foto: V. Mudroh

Laura Špeková z Jelisavca

V sobotu 3. novembra 2012 MS Ilok organizovala VII. festival spevákov slovenských ľudových piesní Na brehu pri Dunaji. Na začiatku festivalu hostí pozdravili predseda MS Ilok Vlatko Mudroh a predseda Zväzu Slovákov v Chorvátsku Andrej Kuric a festival otvoril primátor mesta Ilok Miroslav Janič. Vystúpilo spolu 26 spevákov v troch kategóriách, čo svedčí, že sa tento festival z roka na rok rozrastá a že sa na ňom

zúčastňuje čoraz viac spevákov a Matíc. V I. kategórii, do osem rokov, vystúpilo sedem dievčienec z Iloka: Valentina Pongracová, Monika Mudrohová, Tea Kozová, Nikolina Lujicová, Vladimira Matušová, Tea Kokrheljová a Emma Činčuraková. Cenu obecnstva získala tá najmladšia, Valentina Pongracová. V II. kategórii (8 až 12 rokov) vystúpilo trinásť spevákov: Laura Špeková z Jelisavca, Lea Rinčicová a Veronika Turjaková z Markovca, Natalija Činčuraková, Tamara Mudrochová, Damian Mudroh, Andrej Činčurak, Jan-Jens Otto, Timotej Mend'an, Gabriela Činčuraková, Janko Matuš, Vlatko Zajac a Dario Dubovski z Iloka. Cenu odbornej poroty získala Laura Špeková z Jelisavca a cenu obecnstva, ako i minulý rok, Dario Dubovski, druhá cena sa dostala Andrejovi Činčurakovi a tretia Gabriele Činčurakovej. V III. kategórii (12 až 16 rokov) vystúpilo sedem spevákov: Lara Ožvatová zo Solian, Andrea Hulaková z Jelisavca, Daniela Mučajiová, Martina Mend'anová, Mihaela Totová a Denis Dubovski z Iloka Prvú cenu odbornej poroty si vyspievala Lara Ožvatová zo Solian. Druhá cena odbornej poroty, ako aj cena obecnstva sa dostala Denisovi Dubovskému a tretia

cena Daniele Mučajiovej. Odborná porota, ktorá pozorne sledovala prednesy všetkých spevákov, bola v zložení: Katarína Mosnáková, Miroslav Hemela a Ivica Hodolič. Spevákov sprevádzal Ľudový orchester MS Ilok v zložení: Željko Dubovski, Vladimír Činčurak, Michal Dubovski, Vlado Pažitnay a Đura Dubovski. V revuálnej časti programu, počas hodnotenia odbornej poroty, vystúpili: ženská spevácka skupina MS Ilok, Tamara Pucovská, Kristina Hrubiková, Daniel a Denis Dubovski, Željko Dubovski, ako aj hostia Samir Slivka a Darinka Labudíková. Program na vysokej úrovni moderovali Andrea Rističová a Denis Dubovski a o dobrú večeru sa postarali kuchári MS Ilok Vlatko Blatnicki, Janko Čelovski, Đura Dubovski, Vlatko Mučaji a Stevo Hrudka. Čo povedať nakoniec? Obecnstvo, ktoré poriadne naplnilo sálu Slovenského národného domu v Iloku, malo príležitosť vychutnávať slovenskú hudbu a piesne v programe, ktorý trval bezmála štyri hodiny. Nakoniec všetci účastníci zaspievali pieseň, podľa ktorej festival aj nesie meno – Na brehu pri Dunaji.

(V. Mudroh)

Foto: V. Mudroh

Lara Ožvatová zo Solian

Foto: V. Mudroh

Odmenení speváci

Foto: V. Mudroh

Hudobníci z Iloka

Markovčania sa predstavili žiakom ZŠ a MŠ Svätý Peter

Stredná tanečná skupina SKUS-u Fraňo Strpač Markovec a niekoľko tanečných párov dospelých pod vedením Ivana Hanižjara navštívili mesto Svätý Peter na Slovensku

Na Deň školy dňa 23. novembra 2012 účinkovali pri slávnostnom programe NÁVRATY v miestnom kultúrnom

dome o 15.30 hod. spolu so žiakmi ZŠ a MŠ Svätý Peter. Organizátorom programu bola Základná škola s materskou školou Svätý Peter, Obecný úrad Svätý Peter, Neinvestičný fond Slováci Slovákom, Dotyk ľudskosti, o. z. – Touch of Humanity a podujatie sa konalo s finančnou podporou Nitrianskeho sa-

mosprávneho kraja. Mladých Markovčanov srdečne privítala riaditeľka školy Mgr. Ingrid Zachorecová a starosta mesta Svätý Peter, ktorí neskrývali svoje prekvapenie z krásnych a pestrých tancov, ktoré hostia ukázali v hodinovom programe: Na potoku, Šarišská polka, Friška, Cipovička, Jánošík, Disco ľudovky, Rapkáčový tanec, Ej, jačmeň, Včera večer...

Pri návrate do Chorvátska tanečníci navštívili nakrátko aj citadelu v Budapešti, ktorú využili na spoločné fotenie.

(V. Baksa)

Foto: B. V. Baksa

Stredná tanečná skupina MS Markovec

Foto: B. V. Baksa

Vystúpenie MS Markovec

Mesiac chorvátskej knihy 2012 v Lipovľanoch

V piatok 9. novembra 2012 v Spoločenskom dome v Lipovľanoch členovia MS Lipovľany, predstaviteľ slovenskej národnostnej menšiny v Rade pre národnostné menšiny Sisacko-moslavskej župy a knižničná pobočka Lipovľany organizovali prezentáciu kníh, ktoré MS Lipovľany vydala v roku 2012. Bola predstavená monografia o 15-ročnej činnosti lipovľanskej Matice *Matica slovenská Lipovľany 1996 – 2011* a *Lipovľanski svjetlopiš* – cenná kniha plná

fotografií, ktoré svedčia o živote a práci Slovákov a starousadlíkov obce Lipovľany. O týchto knihách hovorili ich autori: Dragutin Pasarić, Ivan Hudec a Josip Krajčić. Tento literárny večierok svojou hudbou a spevom okrášlili a ozvláštnili členovia tamburášskej kapely KUS-u Lipa a Miešaného speváckeho zboru Lira.

(M. Tisaj)

Foto: M. Tisaj

Predstavovanie kníh

Foto: M. Tisaj

Členovia FS Lipa

6. večer národnostných menšín – Bjelovar

V sobotu 24. novembra sa v Bjelovare uskutočnil 6. večer národnostných menšín v Chorvátsku. Toto veľkolepé podujatie sa konalo v priestoroch školskej športovej haly v organizácii Kultúrno-umeleckého spolku Česká obec a s podporou mesta Bjelovar.

Jedinečnosť podujatia spočíva v programe, ktorého hlavnou súčasťou sú piesne a tance národnostných menšín nielen Bjelovarsko-bilogorskej župy, ale aj iných častí Chorvátska. Podľa scénosledu českú národnostnú menšinu predstavoval domáci folklórny súbor *KUD Česká obec*, potom *BKUD Sevdah Záhreb* (Bosniaci), *MKUD Pélmonostor Beli Manastir* (Maďari), *MKD Ohridski biser Záhreb* (Macedónci), *RKUD Darda Darda* (Rómovia), *Udruga Kalinka Čako-*

vec (Rusi), *SKUS Ivana Brnka Slovaka Jelisavec* (Slováci), *SKD Prosvjeta Záhreb* (Srbi), *Zajednica Talijana Vodnjan*, *UKPD Taras Ševčenko Kaniža* (Ukrajinci) a *Tanečná skupina Or haŠemeš Záhreb* (Židia). Host'ujúcimi spolkami podujatia boli: *KUD Bjelovar* (Chorvátsko) a *KUD Oton Župančič Artiča* (Slovinsko).

Návštevu obohatili program vzácní hostia: primátor Bjelovaru Antun Korušec, župan Bjelovarsko-bilogorskej župy Miroslav Čačija, predseda rady pre národnostné menšiny Aleksandar Tolnauer, poslanec českej a slovenskej národnostnej menšiny v chorvátskom parlamente Vladimír Bílek a mnohí iní.

Tribúny haly boli obsadené do posledného miesta, takže sa odhaduje, že podujatie navštívilo cca 2 000 ľudí.

Tohtoročné podujatie otvorila, ako i každý rok, vedúca KUS-u Česká beseda Miruška Lončar, ktorá sa poďakovala mestu Bjelovar za organizačnú podporu. Primátor mesta pán Korušec vyzdvihol tolerantnosť a multikulturálnosť festivalu, zatiaľ čo župan Čačija zdôraznil, že Bjelovarsko-bilogorska župa je miestom, v ktorej spolunažíva 20 národnostných menšín, čo predstavuje najväčší počet príslušníkov minoritných etník a komunít žijúcich v Chorvátsku. Aleksandar Tolnauer, predseda rady pre národnostné menšiny, vo svojom prejave spomenul najmä finančné hľadisko podpory národnostných menšín zo strany Chorvátskej republiky, ktorá prispieva na rozvoj kultúry nemalou čiastkou z celkového rozpočtu, a taktiež poznamenal, že práve toto multikultúrne prostredie Chorvátska by malo byť veľkým prínosom štátu pri vstupe do Európskej únie.

Program otvoril KUD Česká obec interpretáciou chorvátskej hymny a piesne Kristínka v českom jazyku. Každý

Foto: S. Slivka

Členovia FS MS Jelisavec

Foto: S. Slivka

Dievčatá z Jelisavca

Foto: S. Slivka

Chlapci a dievčatá v nových krojoch

Foto: S. Slivka

Etno-gastro stánok MS Našice

Foto: S. Slivka

Vystúpenie FS MS Jelisavec

kultúrno-umelecký spolok ukázal len malú časť zo svojho bohatého repertoáru, zo svojej klenotnice národnostnej menšiny. SKUS Ivana Brníka Slováka na tomto podujatí už tradične predstavuje slovenskú národnostnú menšinu. V bohatom dvojhodinovom programe sa predstaviteľom 11 národnostných menšín podarilo vytvoriť a prezentovať skutočné bohatstvo kultúrneho dedičstva národa, ku ktorému prislúchajú. Svojimi piesňami a tancami predstavili časť tradície a kultúrno-umelecké bohatstvo

svojich predkov, ktoré s veľkou láskou starostlivo chránia a pestujú. Rozkošné národné kroje, vycibrene nacvičené tanečné kroky, pôvodná hudba a k tomu navyše i rozospievaná a veselá mladosť aj tohto roku oduševnila početné obecenstvo. Hlasné potlesky a ovácie spontánne povzbudzovali vystupujúcich, ktorí sa snažili obecenstvu preukázať v tom najkrajšom a najjasnejšom svetle.

SKUS Ivana Brníka Slováka sa tento rok predstavil dvoma novými, výnimočne atraktívnymi tancami – dievčenským

tancom, karičkami s názvom *Ej, dievky z Jelisavca* a spoločným tancom *Šarišskou polkou* choreografky a zároveň tanečnice súboru Mgr. Darinky Labudíkovvej. Touto choreografiou si Jelisavčania vyslúžili ovácie nadšeného obecenstva v preplnenej športovej hale. Okrem toho, že sa návštevníci mohli kochať bohatým a pestrým kultúrno-umeleckým programom na javisku, vo vstupnej hale si mohli na krásne upravených stánkoch vychutnávať jedlá a tradičné nápoje národnostných kuchýň. Veľká vďaka patrí členom Matice slovenskej Našice, ktorí sa úspešne postarali o gastropónuku slovenskej národnostnej menšiny. Ich usilovné ruky pripravili naozajstné a delikátne pochúťky slovenskej kuchyne, ktorými ulahodili nejednému návštevníkovi festivalu. Kulinárske umenie, ktoré predviedli našickí matičiari, malo jeden z najväčších ohlasov, o čom svedčí i to, že stánok so slovenskými jedlami bol práve jedným z najnavštevovanejších miest v celej športovej hale.

(S. Slivka)

Foto: S. Slivka

Chlapci vo svojom elemente

Foto: S. Slivka

Členovia FS MS Jelisavec

Foto: S. Slivka

Dievčatá z Jelisavca v krojoch

Foto: S. Slivka

Vystúpenie FS v Bjelovare

Bohatý december

Foto: P. Treger

Členovia MS Jakšić

V tomto roku MS Kukučín-Kuntarič Jakšić mala veľa vystúpení a vrchol všetkého je december, lebo matičiari: tanečníci, hudobníci a speváci dostali 7 pozvánok, ale vystúpia „len“ 4-5 krát, pretože by to bolo príliš veľa pre našich matičiarov. V sobotu 1. decembra vystúpa v Pleternici na podujatí *Običaji staroga zavičaja*, ktoré organizuje spoločnosť príst'ahovaných z ramskej oblasti z Bos-

ny a Hercegoviny. Už je to druhý raz, ako pôjdeme na toto podujatie. Štvrtého decembra v Deň svätej Barbory, patrónky obce a fary, spolu s ostatnými kultúrno-umeleckými spolkami matičiari vystúpia na Dni okresu Jakšić.

Už 12. decembra sa vystupuje v Našiciach, kde budeme hostia matičiarom z Našíc. To bude prvé samostatné vystúpenie a predstavenie matičiarov z Jakšiča

v Našiciach, centre Slovákov v Chorvátsku. Fara svätej Barbory 16. decembra organizuje humanitárny koncert v hale Honda v Jakšiči. Ako každý rok, aj tento znovu vystúpime.

Ešte budeme vystupovať v Brodsko-posavskej župe v Zadubravli a v Novej Gradiške v rámci vianočných koncertov i humanitárnych aktivít.

(P. Treger)

Uznania zaslúžilým členom MS Lipovl'any za obetavú prácu

V sobotu 27. októbra 2012 v Našiciach bolo slávnostné zasadnutie Zväzu Slovákov pri príležitosti oslavy 20. výročia Zväzu Slovákov v Chorvátsku. Na tomto zasadnutí bola prezentácia všetkých knižných vydaní, ktoré vydali MS v Chorvátsku, tiež premiéra knihy *20 rokov Zväzu Slovákov v Chorvátsku*. Na zasadnutí bolo i slávnostné udelenie uznania zaslúžilým členom a zakladateľom Matíc slovenských v Chorvátsku za ich obetavú a dlhoročnú prácu vo svojich Matičiach a vo zväze. Tieto uznania dostali i členovia MS Lipovl'any: Branko Vincent, Ivan Hudec, Josip Krajči, Vlado Turas, Anka Kubran, Marica Tisaj, Anđelka Štelma, Antun Tisaj a Jozefina Krajcec.

(M. Tisaj)

Pamiatka obetí Vlasteneckej vojny

V stredu 31. októbra 2012 o 16. hodine sa pred centrálnym krížom na lipovlianskom cintoríne stretli predstavitelia Lipovlianskeho okresu a všetkých združení pôsobiacich na území nášho okresu. Za prítomnosti pána farára Daria Šimića predseda okresu Lipovl'any Mario Ribar, predsedníčka okresnej rady a predstavi-

telia združení položili vence a zapálili sviečky, a tak vzdali hold obetiam Vlasteneckej vojny. Slávnostné kladenie vencov pri centrálnom kríži svojím spevom skrášlili členovia Miešaného speváckeho zboru Lira. Potom sa všetci v kolóne vydali k pamätníku obetiam druhej svetovej vojny. (M. Tisaj)

Foto: M. Tisaj

Pri pomníku

Dni pod'akovania za úrodu

Foto: A. Popović

Žiaci ďakujú za úrodu

V Josipovskej základnej škole v októbri je vždy jeden deň venovaný chlebu. Doteraz žiaci mohli vidieť, ako sa pečie chlieb v chlebovej peci. Domáce vysvetľovali deťom, ako sa chystá múka a miesi chleba, ako sa kladie na oheň, ako sa pečie a nakoniec všetci ochutnali pečený domáci chlieb. Žiaci prinášali do školy ovocie, zeleniny, obilniny, všetko čo sa vyprodukuje v záhradách a na po-

liach. Boli i také druhy ovocia, zelenín a obilnín, ktoré sa zriedkavo pestujú a mnohí žiaci prejavili záujem dozvedieť sa o tom, ako sa pestujú. Aby sa chlieb nerozhadzoval, bolo dohodnuté, že len žiaci štvrtého a siedmeho ročníka prinesú rozličné druhy pečiva, ktoré rozdelia všetkým ostatným žiakom, keď to pán farár posväti. Deti sa pri tejto príležitosti oboznámili s rozličnými druhmi potra-

vín, ktoré ich rodičia, ale i oni sami sadia a pestujú doma pre vlastné potreby, ale i pre iných, na spôsob, že ich rozdelia druhým, alebo ich predávajú.

Žiaci ktorí v ten deň priniesli potraviny, rozdelili ich i ostatným žiakom a potom všetci spolu jedli. Časť z tých dobrôt starostlivo uschovali pre svojich drahých hostí zo Slovenska, na ktorých práve v ten deň čakali. (A. Popović)

Výučba v knižnici

Foto: S. Slivka

Výučba v knižnici

V ZŠ Ivana Brníka Slovaka v Jelisavci žiaci a ich učitelia si pripomenuli Medzinárodný deň školských knižníc a pri tejto príležitosti bola organizovaná výučba v školskej knižnici. I inak sa tu často usporadúva výučba, keďže je i to náplňou činnosti školskej knižnice. Žiaci si takýmto spôsobom uvedomujú, že sa do knižnice neprichádza iba vypožičať si povinné čítanie a že im knižnica ponúka oveľa viac. V knižnici bola výučba predmetov: chorvátsky jazyk, nemecký jazyk, fyzika a slovenský jazyk. Na nej sa zúčastnili žiaci triednej výučby, ako i všetci

žiaci vyšších ročníkov jelisavskej školy. Výučba bola žiakom veľmi zaujímavá, oboznámili sa s knižničnou činnosťou, učili sa vyhľadávať knihy v knižničnom fonde, oboznámili sa s organizáciou práce knižnice a, samozrejme, stali sa bohatšími o mnohé nové poznatky. Na záver dňa žiaci boli spokojní so svojou prácou, mnohí sa rozhodli, že odtiaľ častejšie budú navštevovať knižnicu a mnohí si ihneď i vypožičali knihy – a nebolo to iba povinné čítanie. Môžeme uzavrieť, že cieľ bol dosiahnutý!

(S. Slivka)

Miešaný spevácky zbor Lira

Foto: M. Tisaj

KUD Lira

Členovia Miešaného speváckeho zboru Lira z Lipovlian sa v sobotu 10. novembra 2012 zúčastnili na Festivale slovenských ľudových piesní *Keď sa ruža rozvíjala* v Osijeku. Členovia tohto zboru pod vedením profesora hudobnej výchovy Franju Rodiča úspešne predstavili Maticu slovenskú Lipovľany. Predviedli piesne: *A ja v tej vyšnej vsi, Slovensko, krásna zem a Hojže, Bože*. Do Lipovlian sme sa vrátili plní krásnych dojmov a zážitkov.

(M. Tisaj)

Žiaci a učitelia zo Slovenska navštívili Josipovec

Foto: A. Popović

Detská FS MS Josipovec

Foto: A. Popović

Domáci a hostia

V októbri 2012 josipovskú základnú školu navštívili pätnásť žiaci a učitelia ZŠ Maximiliána Hella z obce Štiavnické Bane zo Slovenska. Spolupráca dvoch základných škôl trvá už tretí rok. Ešte tohto roku prišli iba žiaci a učitelia, ale prisľúbili, že len čo Chorvátsko vstúpi do EÚ, do Josipovca s nimi pocestujú i ich sokoly. Potom i ostatní Josipovčania budú môcť vidieť to, čo je predmetom záujmu početných turistov a zná-

mých celebrit z celého sveta, ktorí túto školu na Slovensku navštevujú práve pre sokoly. ZŠ Maximiliána Hella, Štiavnické Bane (Slovenská republika) je známa ako jediná základná škola na svete, v ktorej sa vyučuje predmet sokolarstvo.

Naším priateľom zo Slovenska zvlášť boli zaujímavé lipicanské kone, ktoré videli pri príležitosti návštevy d'akovského žrebčince. Navštívili i naďaleko známou d'akovskú katedrálu.

Najmladší Josipovčania predviedli hosťom krátky kultúrno-umelecký program a neskôr si s nimi zahráli futbal.

Hostia zo Slovenska navštívili i Jurievec, pozreli si výstavu v novom dome kultúry, v ktorom boli práve ukončené posledné prípravy pred oslavou 130. výročia založenia osady.

ZŠ Maximilána Hella a ZŠ Josipa Kozarca sa v mnohom líšia, pokiaľ ide o voľné aktivity, avšak spoločný záujem našli vo futbale. Organizovaný bol i futbalový zápas medzi žiakmi josipovskej školy a žiakmi hosťujúcej školy zo Slovenska. I tentoraz Josipovčania zvíťazili. Hostia sa dobre oboznámili s josipovskou základnou školou. Riaditeľ Ivan Smoljo ešte raz pospomínal všetky aktivity, v ktorých sú josipovskí žiaci úspešní i v Chorvátsku i za hranicami. ZŠ Maximiliána Hella je taktiež malou školou, ale známou na celom svete.

(A. Popović)

Prednáška o riešení konfliktov

Foto: S. Slivka

Odovzdávanie darčeka

V utorok 30. októbra 2012 v ZŠ Ivana Brníka Slovák v Jelisavci sa uskutočnila veľmi zaujímavá a osočná prednáška

pre učiteľov jelisavskej základnej školy. Prednášateľkou bola prof. Željka Butorac, defektologička a logopedička zo Záhrebu, ktorá prednáškou na tému *Učinkovita disciplína – Komunikácia u sukobu* (Účinná disciplína – Komunikácia v konflikte) poukázala na dôležitosť komunikácie pri vyhýbaní sa konfliktom a na ich správne riešenie. Povedala, že komunikácia môže byť verbálna (slovná) a neverbálna (neslovná) a pritom prízvukovala, že práve neverbálna komunikácia často zapríčiňuje konflikty. Celým radom konkrétnych príkladov zo svojej praxe prof. Butorac sa pokúsila poukázať učiteľom na riešenie problémov,

s ktorými sa oni vo svojej každodennej práci čoraz častejšie stretávajú. Žiaľ, v súčasnosti je tendencia zvyšovania počtu tých žiakov, ktorí buďto zámerne či nezámerne, alebo pre svoje ťažkosti rozličného typu rušia vyučovací proces. Preto je potrebné vedieť, ako zaobchádzať s takými žiakmi a ako sa účinne vyhýbať konfliktom. Aktívnou účasťou na tejto prednáške naši učitelia ukázali, že im je táto téma veľmi zaujímavá a že užitočné poznatky a rady, ktoré im poskytl prof. Butorac istotne uplatnia v praxi. Máme nádej, že v našej škole budeme mať príležitosť vypočuť si i ďalšie osočné prednášky takéhoto typu.

Ďakujeme pánu Krešimirovi Žagarovi, primátorovi mesta Našice, ktorý nám pomohol pri organizovaní návštevy prof. Butorac. (S. Slivka)

Hádzanári zo Slovenska v Osijeku a v Josipovci

Foto: A. Popović

S hádzanármi v Josipovci

Kvalifikačný zápas o postup na majstrovstvá Európy v hádzanej mužov odohrali reprezentácie hádzanárov Chorvátska a Slovenska v Osijeku.

31. októbra 2012 sa na krásnom osijeckom hádzanárskom štadióne zhromaždili početní diváci, ktorí fanúšikovali domácim hráčom, avšak i slovenská hádzanárska reprezentácia mala dobrý a hlasný tím fanúšikov. V najväčšom počte to boli Josipovčania, tiež členovia MS z Osijeka, Jurievca, Jelisavca a Markovca. O to, že slovenská hádzanárska reprezentácia v Chorvátsku mala takúto výbornú podporu fanúšikov, najviac sa zaslúžil Zdenko Komar, predseda MS Josipovec. Pousiloval sa organizovať príchod veľkého počtu Josipovčanov a Jurievčanov, ktorí prišli buďto osobnými automobilmi, alebo autobusmi. V krásnom priestore Slovákom fanúšikovali fanúšikovia všetkých vekových skupín, avšak správali sa korektne a kultúrne. Je to dobrý dôvod, aby prišli i inokedy. Tu môžu pokojne prísť rodičia s deťmi, lebo sa nemusia báť, že sa stane niečo, čo športu neprislúcha. Pred začiatkom zápasu Josipovčania mali česť predstaviť sa slovenskými ľudovými tancami. V polčase tancovali členovia chorvátskeho KUS-u z Barane.

Chorvátska hádzanárska reprezentácia sa považuje za silnejšiu a za väčšieho favorita ako slovenská reprezentácia, avšak slovenskí hádzanári predviedli výbornú hru. Na samom začiatku začali viesť, niekoľkokrát bol výsledok nerozhodný a počas celého zápasu rozdiel v bodoch bol veľmi malý. Predsa záver skúsenejší súper zvládol a podľa očakávania si do tabuľky 4. kvalifikačnej skupiny zapísal prvé dva body. Josipovčania môžu byť spokojní, lebo akýkoľvek bol nakoniec výsledok zápasu – v každom prípade zvíťazili „naši“. Na tribúnach sa ľahko mohli rozoznať fanúšikovia, ktorí fanúšikovali Slovákom. Niektorí Josipovčania niesli symboly i chorvátskej, i slovenskej zástavy. Slovenská zástava bola prítomná u každého fanúšika, ktorý fanúšikoval Slovákom, buďto malá, alebo veľká; slovenský erb mali na tričkách, šiltovkách alebo si ho vymaľovali na tvár. Fanúšikovia ktorí fandili Slovákom, mali bubne, píšťaly, trúby, ručné klepačky, takže sa veľmi dobre počuli. Josipovčania za dobrú hru potleskami odmeňovali i chorvátskych hráčov, vždy keď predviedli dobrú akciu alebo strelili gól. Slovenskí hádzanári po zápase navštívili Josipovec. Fanúšikovia privítali športovcov v tamojšej škole, kde sa spo-

lu všetci i fotografovali. Riaditeľ ZŠ v Josipovci Ivan Smoljo stručne predstavil hosťom josipovskú základnú školu a do daru im odovzdal grafiku – vydarenú výtvarnú prácu žiaka ZŠ v Josipovci.

Hostia potom navštívili MS Josipovec. Tam im ženy predviedli pieseň *Slovenské mamičky* a predseda MS Josipovec Zdenko Komar hosťom odovzdal reliéf z dreva, umeleckú prácu výtvarného umelca z Ernestinova. V miestnostiach FK Omladinac sa pri občerstvení, večeri a dobrej hudbe športovci a fanúšikovia výborne spolu bavili až do rána.

(A. Popović)

Foto: A. Popović

Fanúšikovia

Foto: A. Popović

Vystúpenie FS MS Josipovec

Foto: A. Popović

Zaber zo zápasu

Breh rieky, nie pobrežie rieky

Tentoraz nás zaujalo nenáležite použité slovo **pobrežie** v krátenej vete: ... *na druhy deň sme mali čas obdivovať architektúru, parky, **pobrežie** Drávy...* To preto, že podľa kodifikačného *Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4* rieka Dráva ako každá rieka nemá pobrežie, ale brehy či nábrežie. V uvedenom slovníku sa za podstatným menom **pobrežie** uvádza: **pobrežie** -ia s. (stredný rod) – pruh pevniny pozdĺž okraja mora, napríklad:

čiernomorské pobrežie. Zistili sme, že za heslom **pobrežie** sa spomína iba more, čiže pruh pevniny pozdĺž okraja mora, žiadna Dráva či rieka. Keď ide o rieku, ale aj jazero a more – pevná zem pozdĺž vodnej plochy sa volá **breh**: **breh** -u m. (mužský rod), napr.: *breh rieky, jazera, mora; piesočnatý breh; voda vystúpila z brehov* vyliala sa. Podľa toho by sme nenáležite (chybne) použité **pobrežie** Drávy mali vystriedať spojením **breh**

Drávy. Celá veta by potom mohla znieť: ... *na druhy deň sme mali čas obdivovať architektúru, parky, **breh** Drávy...*

V prípade, že je priestor pozdĺž toku rieky upravený (= kej), bude to **nábřežie** -ia s. ... *na druhy deň sme mali čas obdivovať architektúru, parky, **nábřežie** Drávy...*

Zhrnieme. Heslo **pobrežie** označuje pruh pevniny pozdĺž okraja mora, takže sa nemôže použiť na označenie pevnej zeme pozdĺž toku rieky. Namiesto neho na označenie priestoru pozdĺž toku rieky používame **breh** – alebo ak je tento upravený – **nábřežie**. (J. Širka)

Podpísanie dohody o spolupráci

Foto: S. Slivka

Riaditeľka LJ. Čorkovič podpisuje dohodu

V stredu 21. novembra v Jelisavici bola podpísaná dohoda o spolupráci medzi Základnou školou Ivana Brníka Slovák a Slovenským kultúrnym centrom Našice.

Bilaterálnu dohodu slávnostne podpísali riaditeľka základnej školy Ljerka Čorkovičová a riaditeľ Slovenského kultúrneho centra Samir Slivka. Tento slávnostný akt sa uskutočnil za prítomnosti žiakov VIII. A, ktorí absolvujú predmet pestovanie slovenského jazyka a kultúry pod vedením učiteľky Branky Kanderovej. Podobná dohoda bola podpísaná so Základnou školou Kralja Tomislava už pred pol rokom (24.5.2012).

Dohodnuté strany sa budú snažiť vzájomne prehľbovať vedomosti o kultúre Chorvátska, ako i Slovenska, rozvíjať kultúrnu spoluprácu, prostredníctvom ktorej sa budú podieľať na zvelaďovaní európskej integrity. Dohoda zahŕňa rôz-

ne spôsoby spolupráce: návštevy učiteľov, pedagógov a umelcov, organizovanie výstav, dielní a prednášok, výchovu a vzdelávanie učiteľov a zamestnancov školy, vzájomnú výmenu skúseností a účasť na rôznych poradenstvách a pod. udalostiach, prezentáciu vedeckej a odbornej literatúry, beletristiky, mobilitu mládeže atď.

Cieľom spomínanej spolupráce je zvýšenie vedomostí o literatúre, histórii a všeobecne o kultúre ako takej, zameriavajúcej sa na oba štáty. Podpísaním dohody sa už jestvujúca spolupráca stala oficiálnou, pričom našou snahou bude úsilie o rozšírenie a dosiahnutie všestrannej prosperity. (S. Slivka)

Foto: S. Slivka

S riaditeľom SKC

Foto: S. Slivka

Samir Slivka podpisuje dohodu

Sviatok všetkých svätých v Jelisavci

Foto: S. Slivka

Chlapi z Jelisavca

Jelisavčania za spásu duší zosnulých lúskajú slnečnicové semienka. Sviatok všetkých svätých je jedným z najslávnostnejších dní v roku, je to tak na celom svete, bez ohľadu na konfesiónalnu príslušnosť. Veriaci si v ten deň s osobitnou pietou pripomínajú svojich najmilších, ktorí už nie sú medzi nimi, navštevujú cintoríny, pri-nášajú kvety, pália sviece a v tichosti sa modlia. Každému sviatku prislúchajú i

určité zvyky, a tak občania Jelisavca na Sviatok všetkých svätých (1. 11.), ako i na Pamiatku zosnulých (2. 11.) okrem tých bežných zvykov praktizujú i jeden svoj zvláštny zvyk – na cintoríne lúskajú tekvicové semienka! Hoci sa väčšina diví, že sa okrem kladenia kvetov a pálenia sviec na znak úcty k zosnulým lúskajú i tekvicové semienka pri hrobe, pre Jelisavčanov je to bežný jav. Zvyk má svoj pôvod na Slovensku a do tých-

to krajov ich priniesli prví jelisavskí prísťahovalci, ktorí verili, že lúskaním semiačok zachraňujú duše zosnulých (jedno olúskané tekvicové semiačko je jedna zachránená duša). Oplyvnení staršími tento zvyk pri oslave Všetkých svätých prebrali i mladší občania Jelisavca, ktorí si tiež na tento sviatok dobre naplnia vrecká sušenými tekvicovými semiačkami.

(S. Slivka)

Tradícia pálenia vatry

Foto: S. Slivka

Jelisavčania pri vatre

Členovia DHS Jelisavec na Sviatok všetkých svätých, ako je to už zvykom v Jelisavci, zapálili vatru. Deň pred samým sviatkom usilovní členovia DHS prichystali tzv. „sisvetski krijes“ vysoký štyri metre. Nasledujúci deň v strede osady, kde to bolo prichystané, zhromaždil sa veľký počet občanov, ktorí sledovali, ako horí vatra a zároveň sa pri nej ohrievali. Toto je tiež jedným zo starých jelisavských zvykov, keď sa občania Jelisavca zhromažďujú pri vatre. I tento zvyk súvisí s vierou v záchranu duší zosnulých.

Verí sa totiž, že iskry ktoré letia vysoko do neba, sú vlastne zachránené (spasené) duše.

Členovia MO Jelisavec položili veniec na miestnom cintoríne

Pokračujú v dlhej tradícii návštevy hrobov svojich najmilších pri príležitosti Sviatku všetkých svätých a Pamiatky zosnulých, členovia MO Jelisavec pri centrálnom kríži na miestnom cintoríne položili veniec a zapálili sviece pre všetkých zosnulých.

(S. Slivka)

Vietor už stíchol...

Vietor už stíchol po silnej búrke,
konáre holé nám tu zostali.

V korunách stromov vrán celé krídle
po ťažkom dni už tíško zaspali.

Ešte sa ozve kde-tu hlas dáky,
akoby ktosi bdel tam na stráži:
k sebe sa túlia jak čierne mraky,
bo slnko ich už dávno nepráži.

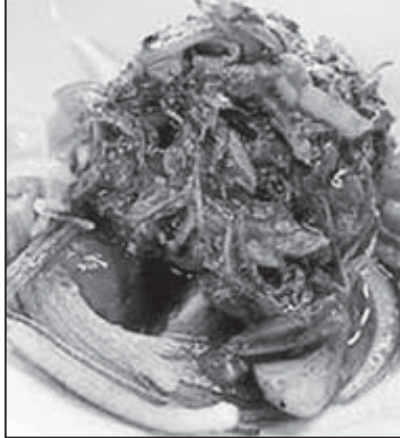
Všade sa stmilo, zavládlo ticho,
odbila práve poľnoc na veži.
V korunách stromov cítiť život,
šuchot vrán vo tme dušu poteší.

Mesiac sa ukryl, tma ako v hrobe,
ešteže dáka hviezda zablíká...
Potichu kráčam v strachu a v mdlobe,
nedbám, že čosi v lese zavzlyká,

vydáva zvuky, jak z hrobu volá.
Pridávam kroku a náhlím k svetlu,
utekám stadiaľ jak čierna mora,
keď čujem praskať na strome vetvu.

V tom zrazu zhora ozve sa sova,
zahúka, potom vzlietne krídlami.
Na horizonte sa luna nová
objaví opäť hore nad nami.
(M. Kaňa)

Nálada a jedlá

Zložky niektorých potravín nám dokážu úplne zničiť deň – či už ide o prívysoký obsah soli, chemikálií alebo oleja, čo môže viesť k smädu, nevoľnosti alebo dokonca bolestiam hlavy.

Zemiakové lupienky

Zemiakové lupienky (čips). Ťažké, plné oleja a omega-6 mastných kyselín. Ďalším „bonusom“ sú karcinogénne toxické látky akrylamidy, pri ktorých existuje podozrenie, že spôsobujú rakovinu. Odborníci nám radia, že ak nemôžeme lahodnej zemiakovej chuti odolať, aby sme si pri domácom maškrtení upiekli tenké plátky neošúpaných zemiakov v rúre. No stále však platí, že pre

naše zdravie bude lepšie vzdať sa oleja. A ak ním predsa len zemiaky trochu pokvapkáme, stále je to omnoho lepšie riešenie ako čipsy.

Nekvalitná šunka

Keď si kupujeme šunku, náš výber by skutočne nemala ovplyvňovať iba cena. Mali by sme si pozrieť zloženie a vyhýbať sa presoleným výrobkom, v ktorých sa nájde tiež cukor a rôzne konzervanty, ochucovadlá a dusičnany. Samozrejme, otázkou je, koľko hormónov a ďalších nie veľmi sympaticky znejúcich látok pojedli prasatá, z ktorých šunku vyrobili. Spomenuté veci môžu viesť k migrénam, zhoršenej nálade, smädu či dokonca opuchnutým členkom.

Radšej kupovať ryby. Áno, aj pri nich môže byť pôvod otázný, ale obsahujú priam zázračné omega-3 mastné kyseliny a istá štúdia dokonca dokázala, rybí olej pôsobí ako antidepresívum. Aj bravčová panenka je skvelým zdrojom vitamínu B1. Ten je mimoriadne dôležitý pre správne fungovanie nervovej sústavy či odbúravanie stresu a zlej nálady. Na vysoký obsah soli si treba dávať pozor nielen v šunke – ukrýva sa aj v polotovarochoch, mnohých syroch, olivách, hranolkách, kečupe, dressingoch, sterilizovaných uhorkách či údeninách.

Sladkosti

Na samom začiatku prílev energie a dobrá nálada, potom náhly pád. To platí pre potraviny, ktoré obsahujú priveľa cukru. Patria sem samozrejme aj sladké nápoje (vrátane energetických), na ktoré je lepšie zabudnúť aj pre ich kalorickú hodnotu.

Biele pečivo

V bielom pečive číha obrovské množstvo sacharidov, takže si na ňom síce pochutnáme, no o hodinku sa už budeme cítiť omnoho horšie. Čaká nás totiž únava a hlad, ktorý zas vedie k prejedaniu. Tak na čom si teda pochutnať na desiatu či olovrant? Dobré sú napríklad vajíčka, ktoré nás zasýtia a sú zásobárňou vitamínov, minerálov a energie, alebo nesladené mliečne výrobky.

Arašidy

Bohužiaľ, populárne pražené a solené arašidy obsahujú obrovské množstvo oleja, soli a niekedy dokonca rôznych podozrivých prísad, že ich naše telo nestíha tráviť. To, že čo i len jedno balenie je záťažou pre náš žalúdok a kalorickou bombou, je samozrejme. Ruka v ruke s tým ide aj úplne pokazený deň. Mnohí ľudia sú na arašidy citliví a v súvislosti s nimi sa sťažujú napríklad na migrény. O orieškoch i arašidoch však vo všeobecnosti platí, že obsahujú množstvo nášmu telu prospešných látok, preto sa im rozhodne netreba vyhýbať. Kupujme si však tie nepražené a nesolené a keď už, pražme ich doma. Nielenže si môžeme dať pozor na množstvo oleja a soli, aby neboli také ťažké, ale sú taktiež omnoho chutnejšie.

(Pripravil A. M. Kuric)

(Pripravil A. M. Kuric)

Pre šoférov

Pozor na deformácie pneumatík. Dôležité je venovať správne uskladneniu pneumatík dostatok času, a rozlišovať, či ide o pneumatiku na diskoch, alebo bez diskov.

Pokiaľ ide o správne uskladnenie pneumatík na diskoch, je potrebné uložiť ich na špeciálny stojan do miestnosti, v ktorej je čo najmenšia vlhkosť. Ak nechcete investovať do stojana, môžete ich uskladniť aj vo visiacej polohe, teda zavesiť ich za disk, pričom sa nesmú dotýkať gumovou časťou zeme. Pneumatiku bez diskov môžete uskladňovať uložené na stojato v suchej a chladnej miestnosti.

Pneumatiky na ráfiku sa môžu uskladňovať zavesené alebo poskladané na seba, nesprávne je skladovať ich uložené vedľa seba. Pneumatiky bez ráfiku sa majú skladovať postavené vedľa seba, nemajú sa skladovať zavesené ani poskladané na seba.

Nesprávne uloženie pneumatík môže viesť k ich zdeformovaniu, ktoré sa prejaví na kvalite jazdy po ďalšom prezutí. Deformácia na pneumatike sa prejaví nepríjemnými vibráciami počas jazdy, pričom tiež dôjde k nadmernému zaťaženiu nápravy a k zvýšeniu opotrebenia pneumatík.

Slovenské učené tovarišstvo

(Pokračovanie)

Slovenské učené tovarišstvo známe tiež ako Tovarišstvo literného umenia bola prvá celoslovenská organizácia stúpcov bernolákovskej spisovnej slovenčiny. Vznikla v prvej fáze slovenského národnoobrodeneckého hnutia. Prípravy na jej založenie ohlásili poslucháči generálneho seminára v Bratislave 1789, založená bola roku 1792 pravdepodobne po úradnom potvrdení stanov, ktoré dosiaľ nepoznáme. Sídlo mala v Trnave, poboč-

ky v Bratislave, Nitre, Rovnom, Banskej Bystrici, Spišskej Kapitule, Solivare, Košiciach, Rožnave, Jágri, Ostrihome a Viedni. Vedúcou osobnosťou bol A. Bernolák, archívárom a pokladníkom J. Fándlyho, poprednými členmi O. Mésároš, J. Palkovič, Š. Fába a i. Hlavným cieľom tovarišstva bolo vydávať knihy v novom spisovnom jazyku (berňolákovčine), šíriť a rozvíjať ho, udržiavať čulý národno-kultúrny ruch, upevňovať pozície bernolákovskej spisovnej normy a jej

prostredníctvom viesť k jednote národa na celom slovenskom etnickom území. Slovenské učené tovarišstvo malo okolo 500 členov z rozličných vrstiev slovenskej spoločnosti. Združovalo pravdepodobne všetkých, ktorí sa zaviazali zachovávať pravidlá spisovnej slovenčiny, prihlásili sa na odber vydávaných kníh, autorstvo alebo finančnú podporu spoločnosti. Členstvo sa preto delilo na vydavateľov (autorov a spisovateľov) a predplatiteľov (mecénov). Práce vydané tovarištvom boli rôznorodé, ale najmä ľudovýchovné, zamerané na vymaňovanie slovenského ľudu z kultúrnej a sociálnej zaostalosti. Nákladom tovarišstva vyšli 3 zväzky Fándlyho práce *Pilný domajší a poľný hospodár* (Trnava 1792), *Papánkove prepracované dejiny Compendiata historia gentis Slavae* (Trnava 1793) a ďalšie knihy. V edičnom pláne bolo vydávanie slovenského šlabikára a učebníc. Roku 1795 viedenská pobočka pripravila podklady na vydávanie slovenských novín, ktoré mali vychádzať dvakrát týždenne na 1 háruku. Uskutočnenie tejto akcie znemožnil režim feudálnej reakcie a teroru v monarchii po prezradení jakobínskeho hnutia. Začiatkom 19. storočia Slovenské učené tovarišstvo zaniklo.

(pripravil A. M. Kuric)

14. Veszpremi Jatekok - 14. Games of Veszprem

Foto: S. Špoljarić

Sanja vystupuje

U susjednoj nam drzavi Mađarskoj od 1999te godine odrzava se Međunarodni festival plesa, glazbe i umjetnosti pod nazivom Veszpremi Jatekok. Festival je

natjecateljskog karaktera i okuplja svake godine čak i do 12 000 natjecatelja iz 20ak zemalja svijeta, a odvija se u različitim kategorijama: djeca, juniori, seniori,

te u različitim sekcijama: dramska skupina, glazbena skupina, plesna skupina, opera, operetta, musical, folk.

Sopranistica, Sanja Špoljarić, članica "Matice Slovačke" iz Osijeka po drugu put prisustvovala je ovom festivalu. Natjecala se u kategoriji seniora u sekciji operetta. Predstavila se izvedbama pjesama iz operetta: Emmerich Kalman: *Die Csardasfurstin – Grafín Mariza*, na mađarskom jeziku, Nico Dostal: *Die Flucht ins Gluck - Wiegenlied*, na njemačkom jeziku, u natjecateljski program uvrstila je i pjesmu na slovačkom jeziku, Letiaca hviezda iz operette *Tajomny prsten*, slovačkoga skladatelja Gejze Duška. Svojom izvedbom na natjecanju osvojila je drugo mjesto - srebrnu plaketu.

(S. Špoljarić)

Ilok 23. novembra 2012

V sobotu 23. novembra 2012 so začiatkom o 20.00 hodine sa v priestoroch Slovenského domu v Iloku v organizácii riadiaceho výboru a folklórnej odbočky MS Ilok uskutočnil celovečerný folklórny program pod názvom *...aj tancujem*. Program zahŕňal to, s čím tanečníci, speváci a hudobníci spolku Ľudovíta Štúra vystupovali v tomto roku na nielen v Chorvátsku, ale aj v zahraničí. Na programe sa zúčastnili: mladšia a staršia detská skupina, mládež a ženská spevácka skupina. V podaní detskej skupiny najskôr zazneli pesničky, *Anička, dušička, kde si bola* a *Široký jarčok*.

Nasledoval *Myjavský tanec* a dievčatá zaspievali dve pesničky *Kukulienka, kde si bola* a *Za našimi humnami*. Ďalší tanec bol *Na ilockom moste*. Chlapci zaspievali dve pesničky *Anička, malička* a *Prši, prši*. Najmladší tanečníci zahrli detské hry pod názvom *V zelenom háji*. Ženská spevácka skupina zaspievala piesne *Tečie voda aj potok, Milujem Ta, milý, z celého srdca, Hrešila ma moja mat', Čiče si, šuhajko, jak ruža*, a dievčenská skupina piesne *Oči, oči, čierne oči* a *Kerá d'jouka, kerá nemá frajera*. Obecenstvo mohlo vidieť aj tance v podaní staršej a mládežníckej skupiny *Karičky, Sárku*

raz, *čardáš, Fl'aškový, Raslavická zába-va* a program bol uzavretý *Svadobným zvykom*, s ktorým sa tanečná skupina MS Ilok predstavila na tohtoročných Podpolianskych slávnostiach v Detve na Slovensku.

Po ukončení programu vedúca folklórnej skupiny odovzdala d'akovné listy všetkým aktívnym členom folklórnej sekcie za rok 2012 a tým, ktorí pomohli, aby sa programy mohli realizovať. Podpredseda Matice slovenskej Ilok Milan Pucovský vedúcej folklórnej skupiny Jarmilke Mudrochovej odovzdal skromný darček a kyticu a poďakoval sa jej za nesebeckú ochotu a čas, ktorý venovala nacvičovaniu všetkých skupín. Prostredníctvom Prameňa všetkým srdečne d'akujeme a želáme im, aby ešte dlho pôsobili. (B. Čermáková)

Foto: V. Mudroň

Členovia FS MS Ilok, staršia skupina

Foto: V. Mudroň

Detská FS MS Ilok

Veleposlanik Republike Slovačke Roman Supek i gđa. Ester Supeková

imaju čast pozvati Vas na

PREDBOŽIČNI KONCERT - SLOVAČKA ZAGREPČANIMA

u petak, 14. prosinca 2012. godine s početkom u 20,00 sati

Kazalište Vidra, Draškovićevega 80, Zagreb

Izvođači:

Dušan Jarjabek - solist opere Slovačkog narodnog kazališta u Bratislavi
Kostadinka Velkovska – zagrebačka glumica i šansonijerka, članica Kazališta Kerempuh
Zdeňek Macháček - piano, dirigent opere Slovačkog narodnog kazališta u Bratislavi
Toni Eterović – piano, skladatelj

Molimo da Vaš dolazak potvrdite
do 7. prosinca 2012. na tel.: 01/ 48 770 70

Koncert se organizira u suradnji s kazalištem Kerempuh
su-sponzor koncerta je Pivovara Osijek

Pozivnica vrijedi za dvije osobe

Liesková masť

Elenka je dievčatko veľmi zvedavé a bystré. Nejde ešte do školy, ale čítať už vie. Prehŕňa sa Elenka v pestrofarebných knihách veľmi rada, ale ešte radšej sa potuluje po parkoch a záhradách spolu so svojou priateľkou Emou. Rodičia jej to bránia, ale oni hádam ani nemôžu pochopiť, aké je to úžasne zaujímavé ísť na výzvedy a objavovať každý deň niečo nové. Keď príde daždivá jeseň so svojimi hmlami a vetriskami, pre Elenku je to veľké utrpenie, lebo je potulkám koniec.

Ako sme povedali, Elenka je dievča veľmi zvedavé a múdre. Ona vie, že keď k mame príde suseda Eva, v kuchyni sa rozprúdia tajuplné rozhovory. Teta Eva má vždy plné vrece rozprávok – ale sú to rozprávky pre mamu, Elenku z kuchyne zakaždým nemilosrdne vyhostia. Raz keď tak k nim prišla suseda, čiastku si z toho, nie celkom náhodou, vypočula. Suseda Eva smutne vzdychala a mama jej rozhodným hlasom povedala: – *Vieš, ja si myslím, že toho len liesková masť môže vyliečiť.* Elenka o lieskovej masti jakživ nepočula, práve začala rozhutovať o tom zázračnom lieku, keď ju mama spozorovala pri dverách a... už bolo po zaujímavom rozhovore...

V ten istý deň večer otec sa z práce vrátil celý zmlátnený, mal horúčku a kašlal. Veľmi ho bolelo hrdlo. Vôkol neho sa hned' zhrkla celá rodina a každý sa snažil pomôcť nejakou dobrou radou.

– *Janko môj, najlepšie bude, keď ti na to tvoje ubolené hrdlo dám obklady z cibule,* – povedala babka. Otec to zhrozene odmietol, lebo vraj *on ten cibul'ový zápach neznesie.* Mama tvrdila, že bolesť zaženie teplým harmančekovým čajom a už v kuchyni hrkotala s hrnčekom. Dedo si bol na sto percent istý, že je na ubolené hrdlo najlepším liekom obklad z bravčovej masti. Chudák otecko odmie-

tal všetky rady. A potom sa naša múdra Elenka dovtípila: – *Otecko môj! Lieskovú masť ti dáme, tá ťa vylieči! Uvidíš, ocko môj, ako ti dobre bude...*

Celá rodina pozerala na Elenku vyjavene, až sa otec pustil do smiechu... a po ňom i všetci ostatní. A tak sa smiali a smiali – otec sa v tom záchvate smiechu až zadúšal, lebo ho v hrdle veľmi škriabalo...

– *To je ale nehorázne správanie!* – skríkla nahnevaná Elenka urazene. Zutekala do svojej izby a dobre, že do svojej izby i trafila, keďže mala oči zaslepené slzami.

Márne ju volali z izby, Elenka z izby vyjsť nechcela. Nakoniec predsa, keďže mama tak úporne klopkala na dvere, dovolila jej vojsť dnu.

Mama sa nežne usmievala a Elenku si vzala do náruče: – *Elenka moja, prepáč, že sme sa všetci smiali... Nevysmievali sme sa ti, to nie, v žiadnom prípade...* skrúšene povedala mama.

– *A prečo ste sa potom tak smiali? Babkine cibul'ové obklady ste nevysmiali ani dedkove obklady z bravčovej masti – a moju lieskovú masť ste vysmiali všetci... Ved' si i ty dnes ráno tete Eve povedala, že je liesková masť ten najlepší liek...* vykladala trhaným hlasom Elenka mame a pozerala sa na ňu smutne, presmutne veľkými hnedými očami.

Až potom mama Elenke rozpovedala, ako je to s tou lieskovou masťou:

– *Vieš, Elenka moja, liesková masť vlastne vôbec ani nejstvueje. Dnes ráno sa teta Eva s' ažovala na svojho lenivého syna a ja som jej preto povedala, že je na to potrebná liesková masť... áno dobre si to počula, ale si tomu nerozumela. Vlastne som myslela, že by ho mala dobre vyobštvat' lieskovým prútom – tomu sa povie „liesková masť“... Chápeš?*

Elenka len pokrčila plecami, sedela so zmrašteným čelom, celá v rozpakoch, a zanovito mlčala. Vyzeralo jej to tak, že si z nej urobili blázna... Bola by sa Elenka ešte dlho hnevala, naplánovala si taký poriadny desať dňový hnev, ale z kuchyne začali rozvážať pečené palacinky...

– *Elenka, pod', pečiem ti syrové palacinky!* – volala babka.

Elenke sa tvár vyjasnila a už utekala za vôňou čerstvo upečených palacinek. I na lieskovú masť i na desať dňový hnev v tej istej sekunde zabudla. Také čarovné sú tie babkine syrové palacinky!

(B. Dasovič)

Blahoželáme Samirovi

Samir Slivka

Foto: A. M. Kuric

Na schôdzi výkonného výboru Zväzu Slovákov, ktorá sa uskutočnila 13. októbra 2012 v Našiciach, jeden z bodov bol aj voľba riaditeľa Slovenského kultúrneho centra v Našiciach. Za riaditeľa SKC bol zvolený pán Samir Slivka, učiteľ a kultúrny pracovník z Jelisavca. Pánu Samirovi Slivkovi k postu riaditeľa SKC blahoželáme a prajeme veľa úspechu v práci.

(redakcia)

V Bratislave a v Záhrebe

Riaditeľ Slovenského kultúrneho centra Samir Slivka v Našiciach a predseda Zväzu Slovákov Andrej Kuric vo štvrtok 29. novembra boli na ÚSZZ, kde ich prijal predseda Igor Furdík.

Počas pracovnej návštevy predstaviteľov slovenskej národnostnej menšiny v Chorvátsku I. Furdík s A. Kuricom hovorili o aktuálnych aktivitách Zväzu Slovákov v Chorvátsku s akcentom na zachovávanie kultúrneho dedičstva a rozvíjanie slovenskosti prostredníctvom vydavateľských, publikačných a kultúrnych aktivít, aj v nadväznosti na vytvorenie materiálnej bázy pre činnosť spolkov a organizácií Slovákov v Chorvátsku v rámci významného investičného projektu rekonštrukcie Slovenského kultúrneho centra v Našiciach.

A. Kuric predstavil predsedovi ÚSZZ Samira Slivku, nového predsedu Slovenského kultúrneho centra v Našiciach.

Obaja hostia informovali I. Furdíka o najbližších aktivitách Slovákov v Chor-

Rozhovory

Foto: Ľudovít Pomichal

vátsku v závere roka, pričom A. Kuric venoval predsedovi ÚSZZ nové vedecko-výskumné publikácie mapujúce históriu i súčasnosť, ako aj kultúrny odkaz v sprítomnení aktuálnych aktivít slovenskej národnostnej menšiny v Chorvátsku.

Koncom mesiaca delegácia na čele s honorárnym konzulom Ivanom Komakom navštívila Veľvyslanectvo SR v Záhrebe a stretla sa s J.E. veľvyslancom Romanom Supekom a konzulom Jánom

Nedorostom. Členovia delegácie boli ešte riaditeľ SKC Samir Slivka a predseda zväzu Andrej Kuric. Veľvyslanecovi sa predstavil riaditeľ SKC a hovorilo sa o pomoci veľvyslanectva pri riešení otázky budúcich zamestnancov pre SKC a pomoci pri realizácii projektov voči Slovensku, ako aj o predvianočnom koncerte, ktorý organizuje v Záhrebe veľvyslanec Roman Supek.

(A. M. Kuric)

Foto: Ľudovít Pomichal

S predsedom ÚSZZ Igorom Furdíkom

Foto: Ľudovít Pomichal

U pána veľvyslanca R. Supeka v Záhrebe

Počúvajte vysielanie po slovensky Rádia Osijek každú nedeľu o 19.40
Počúvajte vysielanie po slovensky Rádia Našice každú stredu o 18.15
Počúvajte vysielanie po slovensky Rádia Đakovo každý utorok o 19.30
Počúvajte vysielanie po slovensky Rádia Ilok každú sobotu o 12.00
Počúvajte vysielanie po slovensky Rádia Slatina každú sobotu o 18.00

Honorárny konzulát Slovenskej republiky v Osijeku, Sunčana 20, tel. 031-212-056
Úraduje v pondelok, stredu a piatok od 13. do 15. hodiny

Slovenské kultúrne centrum Našice, Braće Radića 68, tel: 031-611-914

www.savez-slovaka.hr

PRÁVIEŇ

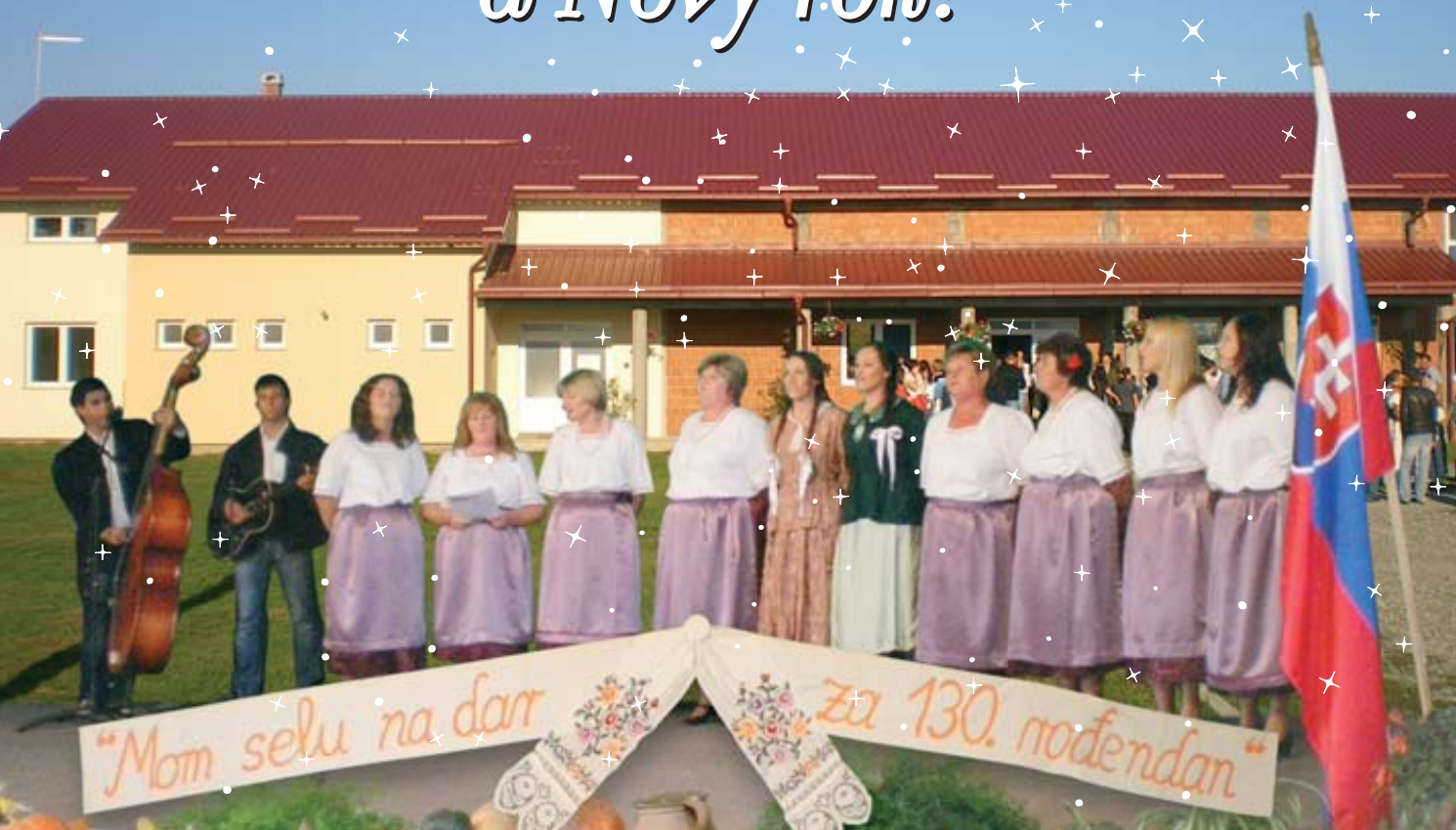
KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝ ČASOPIS SLOVÁKOV V CHORVÁTSKU

11/2012

SAVĚZ SLOVÁKA
ZVÁZ SLOVÁKOV

Požehnané vianočné sviatky a Nový rok!

Advent

Knižný veľtrh BIBLIOTÉKA

Osijek v znamení slovenskej hudby a piesne

Na brehu pri Dunaji

Liesková masť